

Άρθρο 45
Χρόνος Ασφάλισης – Αναγνώριση και Εξαγορά

1. Ο χρόνος ασφάλισης με βάση τον οποίο θεμελιώνεται το συνταξιοδοτικό δικαίωμα των ασφαλισμένων του Ταμείου και προσδιορίζεται το ποσό της σύνταξης σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού και της γενικής νομοθεσίας είναι:
 - α) Ο χρόνος υπαγωγής στην ασφάλιση του Ταμείου από την ίδρυσή του και στο εξής.
 - β) Ο χρόνος της υπηρεσίας που έχει ήδη αναγνωρισθεί και εξαγορασθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυσαν κάθε φορά.
 - γ) Ο χρόνος υπαγωγής στην ασφάλιση άλλων οργανισμών κύριας ασφάλισης σύμφωνα με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης (Ν.Δ.4202/1961), όπως ισχύουν κάθε φορά.
 - δ) Ο χρόνος υπηρεσίας στο Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1405/1983, όπως ισχύουν κάθε φορά, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ.19 του άρθρου 3 του παρόντος (δημοσιογράφοι μέλη επαρχιακών ενώσεων).
 - ε) Ο χρόνος υπηρεσίας στις ένοπλες δυνάμεις, στα Σώματα Ασφαλείας, στο Λιμενικό και στο Πυροσβεστικό Σώμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1358/1983, όπως ισχύουν κάθε φορά.
 - στ) Ο χρόνος φυλάκισης, αιχμαλωσίας, ομηρίας, εγκλεισμού σε στρατόπεδα συγκέντρωσης των Ελλήνων πολιτών, από τις δυνάμεις κατοχής (1941-1945) και ο χρόνος συμμετοχής στην Εθνική Αντίσταση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1543/1985, όπως ισχύουν κάθε φορά.
 - ζ) Ο χρόνος της στρατιωτικής εφεδρικής υπηρεσίας για την οποία καταβλήθηκε εφεδρικό επίδομα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν.2054/1952 και της παραγράφου 7 του άρθρου 34 του Ν.Δ.2961/1954.
 - η) Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο (2)ετών.
 - θ) Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών.
 - ι) Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας.
 - ια) Ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας.
 - ιβ) Ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης.

2.
 - α) Ο χρόνος που ορίζεται από τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, υπολογίζεται για τη θεμελίωση του δικαιώματος στη σύνταξη ή για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, σύμφωνα με όσα όριζαν οι διατάξεις που προέβλεπαν την αναγνώρισή του.
 - β) Ο χρόνος που ορίζεται από τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1405/1983 όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά και των υπουργικών

αποφάσεων που εκδίδονται σε εκτέλεση των διατάξεων του νόμου αυτού.

γ) Ο χρόνος που ορίζεται από τις διατάξεις των περιπτώσεων ε' και στ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1358/1983 και 1543/1985, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

δ) Ο χρόνος της εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο (2) έτη, αναγνωρίζεται με αίτηση του ενδιαφερομένου για θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς εργοδότη και ασφαλισμένου και των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης και το ποσό της εξαγοράς βαρύνει τον ασφαλισμένο.

Η εξόφληση του ποσού εξαγοράς του χρόνου αυτού, γίνεται είτε εφάπαξ εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της απόφασης, οπότε παρέχεται έκπτωση 15% είτε σε μηνιαίες δόσεις ίσες με τους αναγνωριζόμενους μήνες.

Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα της κοινοποίησης της απόφασης. Καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται επιβάρυνσή της με πρόσθετο τέλος σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Καθυστέρηση καταβολής δόσης πέραν του εξαμήνου από τη λήξη της τελευταίας δόσης συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος για την αναγνώριση του χρόνου που αντιστοιχεί στις δόσεις που δεν έχουν εξοφληθεί.

Το δικαίωμα της αναγνώρισης ασκείται μόνο μια φορά. (Άρθρο 40 παράγραφος 2 Ν.2084/1992, άρθρο 5 παράγραφος 3 Ν.2335/1995).

ε) Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών υπολογίζεται τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 1483/1984 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 του Ν.2639/1998 και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη και του 25πλασίου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη που ισχύει κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης για αναγνώριση.

Για την εξόφληση του ποσού εξαγοράς και τις συνέπειες λόγω καθυστέρησης των δόσεων, ισχύουν όσα αναφέρονται ανωτέρω από τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης δ για την αναγνώριση του χρόνου εκπαιδευτικής άδειας. Το δικαίωμα αναγνώρισης ασκείται μόνο μια φορά από τον ασφαλισμένο ή από τα μέλη της οικογένειάς του, τα οποία δικαιούνται σύνταξη σε περίπτωση θανάτου του. (Άρθρο 40 παράγραφος 2 Ν.2084/1992, άρθρο 5 παράγραφος 3 Ν.2335/1995)

στ) Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας μέχρι 200 μέρες για κάθε περίπτωση την τελευταία 10ετία, πριν από την υποβολή

της αίτησης για συνταξιοδότηση, συνυπολογίζεται χωρίς εξαγορά μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος (Άρθρο 40 παράγραφος 2 Ν. 2084/1992).

- ζ) Ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, συνυπολογίζεται μόνο για τη συμπλήρωση του ελαχίστου χρόνου που απαιτείται ως προϋπόθεση για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος και συνυπολογίζεται χωρίς εξαγορά (Άρθρο 40 παράγραφος 3 Ν.2084/1992 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παράγραφος 4 Ν.2335/1995).
- η) Ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης υπολογίζεται τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

3. Σε περίπτωση απονομής της σύνταξης πριν από την έναρξη της εξόφλησης ή πριν από την ολοκληρωτική εξόφληση του οφειλόμενου ποσού εξαγοράς του αναγνωρισθέντος χρόνου ασφάλισης, το ποσό τούτο συμψηφίζεται με το ποσό των συντάξεων, τις οποίες δικαιούται ο συνταξιούχος αναδρομικά.
Σε περίπτωση που υπάρχει υπόλοιπο οφειλής, αυτό εξοφλείται με μηνιαίες δόσεις που παρακρατούνται από τη σύνταξη, όπως είχε οριστεί στην απόφαση αναγνώρισης, και το ποσό πάντως της κάθε δόσης δεν μπορεί να υπερβεί το $\frac{1}{4}$ της καταβαλλόμενης μηνιαίας σύνταξης..
4. Ο χρόνος που ορίζεται από τις διατάξεις των περιπτώσεων γ' και ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, υπολογίζεται ως χρόνος ασφάλισης εφόσον δεν υπολογίζεται για την απονομή σύνταξης από το δημόσιο ή από άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης.
5. Κατά την άθροιση του συνολικού χρόνου ασφάλισης κλάσμα του έτους μικρότερο των έξι μηνών παραλείπεται, ίσο δε ή μεγαλύτερο του εξαμήνου υπολογίζεται ως πλήρες έτος, εφόσον έχει συμπληρωθεί ο απαιτούμενος για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος χρόνος (Άρθρο 4 παράγραφος 2 Α.Ν.1022/1946 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 47 παράγραφος 11 του Ν.2084/1992).
6. Για την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης που ορίζεται από τις διατάξεις των περιπτώσεων γ' - ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, ο ασφαλισμένος πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση στο ταμείο μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που ορίζονται από τις διατάξεις της υπ' αριθμό Α1/361/1986 (ΦΕΚ 845 Β) υπουργικής απόφασης.
Το Ταμείο μπορεί να ζητήσει την υποβολή και άλλων δικαιολογητικών πέραν των αναφερομένων στην πιο πάνω υπουργική απόφαση.
Τα δικαιολογητικά αυτά, η διαδικασία ελέγχου αυτών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια ορίζονται, κάθε φορά με απόφαση του Δ.Σ. του Ταμείου.
Το αρμόδιο όργανο του Ταμείου, υποχρεούται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την υποβολή της αίτησης που συνοδεύεται με πλήρη δικαιολογητικά, να εκδώσει τη σχετική απόφαση του και να την κοινοποιήσει εγγράφως στον ενδιαφερόμενο.

7. Ο ασφαλισμένος ή τα μέλη της οικογένειάς του σε περίπτωση θανάτου του, δικαιούνται να ζητήσουν την ανάκληση της απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Ταμείου, με την οποία έγινε αναγνώριση του χρόνου της ασφάλισης, αλλά μόνο για τα χρονικά διαστήματα για τα οποία δεν έχουν καταβληθεί οι αντίστοιχες εισφορές.

Άρθρο 46

Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης

Πριν την έκδοση διοικητικής πράξης απόρριψης αιτήσεως ασφαλισμένου για την απονομή σύνταξης, η αρμόδια υπηρεσία του Ταμείου οφείλει να καλεί το θιγόμενο ασφαλισμένο σε ακρόαση.

Το δικαίωμα της ακρόασης συνίσταται στην παροχή δυνατότητας στον ασφαλισμένο να αναπτύξει γραπτώς ή προφορικώς τις απόψεις του ενώπιον του οργάνου που είναι αρμόδιο για την έκδοση της διοικητικής πράξης και να προτείνει λύσεις πριν αυτό προβεί σε επιβαρυντική γι' αυτόν ενέργεια ή μέτρο.

Για την άσκηση του δικαιώματός του ο ασφαλισμένος καλείται να εκθέσει τις απόψεις του μέσα σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής πρόσκλησης. Σε περίπτωση άρνησης ή άπρακτης παρέλευσης του πιο πάνω χρόνου, θεωρείται ότι έχει εκπληρωθεί το δικαίωμα.

Πράξη με την οποία απορρίπτεται αίτηση απονομής σύνταξης, χωρίς προηγούμενη ακρόαση του αιτούντος, είναι παράνομη (Άρθρο 46Ν.2676/1999).

Άρθρο 47

Βεβαίωση χρόνου ασφάλισης πριν τη συνταξιοδότηση

Το Ταμείο υποχρεούται να προβαίνει στον προσδιορισμό του χρόνου ασφάλισης, μετά από σχετική αίτηση του ασφαλισμένου, που υποβάλλεται άπαξ μέσα σε πέντε (5) χρόνια πριν από την ημερομηνία συμπλήρωσης του ορίου συνταξιοδότησης και να χορηγεί βεβαίωση, που εξομοιούται με απόφαση, η οποία υπόκειται σε περίπτωση αμφισβήτησης σε όλα τα κατά νόμο προβλεπόμενα ένδικα μέσα.

Αρμόδιες υπηρεσίες για την εξέταση των αιτημάτων και την έκδοση της βεβαίωσης είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες για την απονομή συντάξεων. (Άρθρο 47 Ν.2676/1999)

Άρθρο 48

Ανακοίνωση στο Ταμείο του χρόνου απασχόλησης

1. Ο ασφαλισμένος που αποχωρεί ή απολύεται από την εργασία του υποχρεούται εντός εξαμήνου από την αποχώρησή του ή την απόλυσή του να δηλώνει

γραπτά στο Ταμείο τις ημέρες εργασίας που πραγματοποίησε και για τις οποίες δεν καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές. Ο χρόνος που δεν δηλώθηκε στο Ταμείο εντός της παραπάνω προθεσμίας δεν αναγνωρίζεται από το Ταμείο για την άσκηση οποιουδήποτε ασφαλιστικού δικαιώματος.

2. Χρόνος απασχόλησης για τον οποίο το Ταμείο δεν έλαβε γνώση μέσα σε μια πενταετία (5 χρόνια) από της λήξεως του έτους, που πραγματοποιήθηκε αυτή, δεν υπολογίζεται ως χρόνος ασφάλισης και δεν λαμβάνεται υπόψη για την άσκηση από τον ασφαλισμένο οποιουδήποτε δικαιώματος.
3. Αποκλείεται οποιαδήποτε διόρθωση των αποδοχών των ασφαλισμένων, μετά την παρέλευση διετίας από της υποβολής στο Ταμείο των σχετικών μισθολογικών καταστάσεων από τον εργοδότη, εκτός αν η διόρθωση οφείλεται σε νομοθετική διάταξη, σε εφαρμογή Σ.Σ.Ε. ή σε δικαστική απόφαση η οποία είναι εκτελεστή.

Άρθρο 49

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος παλαιών ασφαλισμένων

1. Οι ασφαλισμένοι που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Ταμείου μέχρι 31/12/1992 δικαιούνται σύνταξη λόγω γήρατος, ως εξής:
 - α) Οι άνδρες που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Ταμείου μέχρι 31/12/1982, εφόσον έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης 35 ετών ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Από τα πιο πάνω 35 έτη ασφάλισης τα 30 τουλάχιστον έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Οι ασφαλισμένοι που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1983 μέχρι 31/12/1992 δικαιούνται σύνταξη εφόσον έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης 35 ετών και το 60ο έτος της ηλικίας τους.

Από τα πιο πάνω 35 έτη ασφάλισης τα 30 τουλάχιστον έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
 - β) Οι άνδρες, εφόσον έχουν συμπληρώσει μέχρι 31/12/1997, χρόνο ασφάλισης 25 ετών με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας τους. Από τα πιο πάνω 25 έτη ασφάλισης τα 20 έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Το όριο ηλικίας των 55 ετών αυξάνεται, από 1/1/1998, ανά έξι (6) μήνες κάθε έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας.
 - γ) Οι άνδρες, εφόσον έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης 20 ετών και το 60ο έτος της ηλικίας τους.

Τα πιο πάνω έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

- δ) Οι άνδρες εφόσον έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης 15 ετών και το 65^ο έτος της ηλικίας τους (άρθρο 47 παράγραφος 6 εδάφιο πρώτο Ν.2084/1992).
Τα πιο πάνω 15 έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εκτός αν πρόκειται για συνταξιοδότηση με προσμέτρηση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, οπότε από τα 15 έτη τα 12 έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
- ε) Οι γυναίκες εφόσον έχουν συμπληρώσει μέχρι 31/12/1997, χρόνο ασφάλισης 20 ετών με τη συμπλήρωση του 50ου έτους της ηλικίας τους. Τα πιο πάνω 20 έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
Το όριο ηλικίας των 50 ετών αυξάνεται από 1/1/1998 ανά έξι (6) μήνες κάθε έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους.
- στ) Οι γυναίκες, εφόσον έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης 15 ετών και το 60ο έτος της ηλικίας.
Τα πιο πάνω 15 έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εκτός αν πρόκειται για συνταξιοδότηση με προσμέτρηση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, οπότε από τα 15 έτη τα 12 έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
- ζ) Οι γυναίκες που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Ταμείου μέχρι τις 31/12/1982, εφόσον έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης 35 ετών ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.
Από τα πιο πάνω 35 έτη ασφάλισης τα 30 τουλάχιστον έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
Οι ασφαλισμένες που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1983 μέχρι 31/12/1992, δικαιούνται σύνταξη εφόσον έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης 35 ετών και το 58^ο έτος της ηλικίας.
Από τα πιο πάνω 35 έτη ασφάλισης τα 30 τουλάχιστον έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
- η) Οι γυναίκες που είναι μητέρες με ανήλικα παιδιά (έγγαμες, άγαμες, χήρες ή διαζευγμένες) ή με ενήλικα παιδιά που είναι σωματικά ή πνευματικά ανάπηρα για κάθε βιοποριστική εργασία και έχουν συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης 15 ετών και το 42^ο έτος της ηλικίας.
Τα πιο πάνω 15 έτη πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
Το όριο ηλικίας των 42 ετών αυξάνεται σταδιακά ανά έξι (6) μήνες από 1/1/1993 και μετά μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας των 50 ετών.
Για να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα οι πιο πάνω γυναίκες θα πρέπει κατά το χρόνο της συμπλήρωσης των 15 ετών το τέκνο να είναι ανήλικο.
- θ) Εφόσον συμπληρώσουν οι άνδρες το 60ο έτος και οι γυναίκες το 55^ο έτος της ηλικίας τους και χρόνο ασφάλισης 15 ετών δικαιούνται σύνταξη

μειωμένη κατά 1/200 για κάθε μήνα που λείπει μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους οι άνδρες και του 60ου οι γυναίκες, αν έχουν πραγματοποιήσει 750 ημέρες ή 2,5 έτη ασφάλισης την τελευταία 5ετία πριν από την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση. (Άρθρο 48 παράγραφος 6 εδάφιο γ' Ν.2084/1992)

2. Στις περιπτώσεις σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι ασφαλισμένοι θα ακολουθούν το όριο ηλικίας που ισχύει κατά τη συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης που απαιτείται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
3. Στην περίπτωση αποχώρησης του ασφαλισμένου από την εργασία του, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις που ορίζονται από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, εκτός του ορίου ηλικίας, η σύνταξη χορηγείται κατά τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, με τον όρο ότι κατά το χρόνο της αποχώρησής του ο ασφαλισμένος είχε συμπληρώσει είτε χρόνο ασφάλισης δύο ετών, τα οποία πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, μέσα στην αμέσως προηγούμενη πενταετία ή συνολικό χρόνο ασφάλισης 25 ετών που πρέπει να είναι χρόνος που υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
4.
 - α) Οι ασφαλισμένοι που είναι τυφλοί και από τους δύο οφθαλμούς δικαιούνται σύνταξη λόγω γήρατος ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας εφόσον συμπλήρωσαν χρόνο ασφάλισης 15 ετών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.612/1977, όπως ισχύουν κάθε φορά.
 - β) Με τις ίδιες προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης α', δικαιούνται σύνταξη λόγω γήρατος οι ασφαλισμένοι του Ταμείου οι οποίοι πάσχουν από Βήτα ομόζυγο, μεσογειακή ή δρεπανοκυτταρική ή μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% που υποβάλλονται σε μετάγγιση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παράγραφος 3 του Ν.2227/1994, όπως ισχύουν κάθε φορά.
 - γ) Με τις ίδιες προϋποθέσεις της περίπτωσης α', δικαιούνται σύνταξη λόγω γήρατος οι ασφαλισμένοι του Ταμείου που είναι παραπληγικοί και τετραπληγικοί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 παράγραφος 8 του Ν. 1902/1990, όπως ισχύουν κάθε φορά.
5. Αν ο ασφαλισμένος λαμβάνει σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλο ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης (πλην Ο.Γ.Α.) ή το δημόσιο εκτός των αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μητέρων που συνταξιοδοτήθηκαν με το άρθρο 63 παράγραφος 4 του Ν.1892/1990, δικαιούται από το Ταμείο πλήρη σύνταξη γήρατος, εφόσον κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του και έχει πραγματοποιήσει τις απαιτούμενες ελάχιστες ημέρες εργασίας, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, οι

οποίες όμως δεν μπορεί να είναι λιγότερες από 5.100. Αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει 4.500 ημέρες εργασίας τουλάχιστον και έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά 50%. Η μείωση αυτή γίνεται και στην περίπτωση συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, εκτός αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του Ταμείου 3.000 ημέρες εργασίας ή 20 έτη ασφάλισης εκ των οποίων 600 ημέρες ή 2 έτη την τελευταία πενταετία. Οι διατάξεις της νομοθεσίας που προβλέπουν την απονομή μειωμένης σύνταξης γήρατος δεν εφαρμόζονται για την απονομή της δεύτερης σύνταξης.

Οι πιο πάνω αναφερόμενες πέντε χιλιάδες εκατό (5.100), τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) και τρεις χιλιάδες (3.000) ημέρες εργασίας αυξάνονται προοδευτικά σε έξι χιλιάδες (6.000), τέσσερις χιλιάδες οκτακόσιες (4.800) και τρεις χιλιάδες εξακόσιες (3.600) ημέρες αντίστοιχα με την προσθήκη στις 5.100, 4.500 και 3.000 ημέρες ανά εκατό πενήντα (150) ημερών κατά μέσο όρο για κάθε επόμενο ημερολογιακό έτος, αρχής γενομένης από 1^{ης} Ιανουαρίου 1998.

Οι διατάξεις με τις οποίες απαιτούνται 3.000 ημέρες εργασίας για τη χορήγηση πλήρους σύνταξης λόγω αναπηρίας, δεν έχουν εφαρμογή σε κάθε περίπτωση που θεμελιώνεται το δικαίωμα σύνταξης στο Ταμείο και σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο ταυτόχρονα ή μέσα σε διάστημα έξι (6) μηνών, από την έκδοση της συνταξιοδοτικής απόφασης από τον πρώτο φορέα.

(Άρθρο 28 παράγραφος 2 του Α.Ν.1846/1951 όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 27 του Ν.1902/1990 και με την παράγραφο 9 του άρθρου 47 του Ν.2084/1992 και συμπληρώθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 47 του Ν.2084/1992 η οποία συμπληρώθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 19 του Ν 2150/1993).

Άρθρο 50

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος νέων ασφαλισμένων

1. Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1993 και στο εξής και δεν έχουν υπαχθεί μέχρι 31/12/1992 στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης, δικαιούνται σύνταξη λόγω γήρατος ως εξής:
 - α) Αν έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας και έχουν πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης 15 ετών ή 4.500 ημερών.

- β)** Αν οι ασφαλισμένοι συμπλήρωσαν χρόνο ασφάλισης 15 ετών ή 4.500 ημερών, από τις οποίες 750 ημέρες ή 2,5 έτη μέσα στην τελευταία πριν από την υποβολή της αίτησης πενταετία, δικαιούνται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά το 1/200 της πλήρους μηνιαίας συντάξεως για κάθε μήνα, που λείπει από το όριο ηλικίας των 65 ετών και μέχρι εξήντα (60) το πολύ μήνες κατά περίπτωση.
- γ)** Μητέρα με ανήλικα ή ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά, η οποία έχει πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης 6.000 ημερών ή 20 ετών, δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας και με τη μείωση της προηγούμενης περίπτωσης β' του άρθρου αυτού με τη συμπλήρωση του 50ου έτους.
- δ)** Για τη μητέρα η οποία έχει τρία τουλάχιστον παιδιά και χρόνο ασφάλισης 6.000 ημερών ή 20 ετών τουλάχιστον, το όριο ηλικίας των 65 ετών μειώνεται ανά τρία (3) έτη για κάθε παιδί και μέχρι του 50ου έτους. Η επιβάρυνση του Ταμείου από την κατά την περίπτωση αυτή μείωση του ορίου ηλικίας προσδιορίζεται με οικονομική μελέτη και τα σχετικά ποσά αποδίδονται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, εγγραφόμενης προς τούτο ειδικής πιστώσεως, ύστερα από απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. (Άρθρο 24 παράγραφοι 1,2 ,6 και 7 του Ν 2084/92)
2. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου 49 του καταστατικού εφαρμόζονται και για τους νέους ασφαλισμένους τυφλούς, παραπληγικούς και πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία. (Άρθρο 24 παράγραφος 8 Ν.2084/1992).

Άρθρο 51

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας παλαιών ασφαλισμένων

1. Οι ασφαλισμένοι του Ταμείου δικαιούνται σύνταξη λόγω αναπηρίας ως εξής:
- α)** Αν αποχωρήσουν ή απολυθούν από την εργασία τους διότι έγιναν ανάπηροι κατά την έννοια της επόμενης παραγράφου και πραγματοποίησαν χρόνο ασφάλισης δέκα ετών εκ του οποίου 24 μήνες συνεχώς ή με διακοπές μέσα στην πενταετία πριν από την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση.
- β)** Αν αποχωρήσουν ή απολυθούν από την εργασία τους ανεξάρτητα με το χρόνο ασφάλισής τους, εφόσον έγιναν ανίκανοι για εργασία λόγω εργατικού ατυχήματος.
2. Ο ασφαλισμένος θεωρείται ανάπηρος, για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, αν λόγω πάθησης ή βλάβης ή εξασθένησης σωματικής ή πνευματικής, εξάμηνης τουλάχιστον διάρκειας, κατά πρόβλεψη του αρμοδίου για τη διαπίστωση της αναπηρίας οργάνου, είναι ανάπηρος για την άσκηση επαγγέλματος με ποσοστό 50% και άνω.

3. Αν διαπιστωθεί ότι ο ασφαλισμένος έγινε ανάπηρος μετά τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας του προκειμένου περί ανδρών ή του 50ου έτους προκειμένου περί γυναικών, ο χρόνος ασφάλισης των δέκα ετών που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, προσαυξάνεται κατά έξι (6) μήνες για κάθε έτος συμπληρωμένο μετά το ανωτέρω όριο ηλικίας.

Άρθρο 52

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας – Μονιμοποίηση της σύνταξης των νέων ασφαλισμένων

1. Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1993 και στο εξής και δεν έχουν υπαχθεί μέχρι την 31/12/1992 στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης, δικαιούνται σύνταξη λόγω αναπηρίας σύμφωνα με όσα ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.
2. Ο ασφαλισμένος δικαιούται σύνταξη λόγω αναπηρίας, αν έγινε ανάπηρος κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού και έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση α)τριακόσιες (300) ημέρες ή ένα έτος εργασίας και δεν έχει συμπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας. Οι πιο πάνω 300 ημέρες ή ένα έτος εργασίας αυξάνονται προοδευτικά σε 1.500 ημέρες ή 5 έτη εργασίας με την προσθήκη ανά 120 ημερών ή 5 μηνών εργασίας κατά μέσο όρο για κάθε έτος ηλικίας πέραν του 21^{ου} ή β)έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον χίλιες πεντακόσιες (1.500) ημέρες ή πέντε έτη εργασίας, από τις οποίες τις εξακόσιες (600) ημέρες ή δύο (2) έτη μέσα στα πέντε (5) έτη τα αμέσως προηγούμενα από εκείνο που έγινε ανάπηρος. Αν κατά τη διάρκεια των πέντε αυτών ετών ο ασφαλισμένος έχει ήδη επιδοτηθεί για ασθένεια ή ανεργία ή έχει συνταξιοδοτηθεί, η περίοδος των πέντε ετών επεκτείνεται για τον αντίστοιχο προς την επιδότηση ή συνταξιοδότηση χρόνο, ή γ)έχει πραγματοποιήσει τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες ή δεκαπέντε (15) έτη εργασίας οποτεδήποτε.
3. Για την διαπίστωση της αναπηρίας του ασφαλισμένου από άποψη ιατρική γνωμοδοτούν οι αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές των φορέων, οι οποίες εκτός από τη διαπίστωση της φύσεως, των αιτιών, της εκτάσεως και της διάρκειας της σωματικής ή της πνευματικής παθήσεως του ασφαλισμένου, αποφαινόμενοι και για την επίδραση αυτών στην καθολική ικανότητά του για άσκηση του συνήθους ή παρεμφερούς επαγγέλματός του ή την ανάκτηση της ικανότητας αυτής.
4. Οι συντάξεις λόγω αναπηρίας απονέμονται για όσο χρόνο ορίζεται από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές, παρατείνονται δε με την ίδια διαδικασία και

για τον εκάστοτε οριζόμενο από τις υγειονομικές επιτροπές χρόνο ανικανότητας.

Οι συντάξεις λόγω αναπηρίας μπορεί να είναι οριστικές, εφόσον οι υγειονομικές επιτροπές γνωματεύουν ότι η ανικανότητα είναι μόνιμη.

Οι συντάξεις λόγω αναπηρίας καθίστανται αυτοδικαίως οριστικές όταν:

- α)** Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης επτά (7) ετών συνεχώς, κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε τρεις τουλάχιστον εξετάσεις από τις οικείες υγειονομικές επιτροπές.
 - β)** Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης πέντε (5) ετών συνεχώς, κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε δύο τουλάχιστον εξετάσεις από τις οικείες υγειονομικές επιτροπές.
 - γ)** Ο επί 12ετία συνεχώς συνταξιοδοτούμενος ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.
 - δ)** Ο επί 20ετία διακεκομμένα αλλά από τριετίας συνεχώς συνταξιοδοτούμενος ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας. (άρθρο 25 Ν 2084/1992).
- 5.
- α)** Ο ασφαλισμένος θεωρείται βαριά ανάπηρος αν λόγω παθήσεως ή βλάβης ή εξασθένησης σωματικής ή πνευματικής, μεταγενέστερης της υπαγωγής του στην ασφάλιση, ετήσιας τουλάχιστο διάρκειας κατά ιατρική πρόβλεψη, δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία που ανταποκρίνεται στις δυνάμεις, τις δεξιότητες και τη μόρφωση του περισσότερο από το ένα πέμπτο (1/5) του ποσού που συνήθως κερδίζει σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μόρφωσης.
 - β)** Ο ασφαλισμένος θεωρείται ανάπηρος αν λόγω παθήσεως ή βλάβης ή εξασθένησης σωματικής ή πνευματικής, μεταγενέστερης της υπαγωγής του στην ασφάλιση, διάρκειας ενός έτους το λιγότερο κατά ιατρική πρόβλεψη, δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία που ανταποκρίνεται στις δυνάμεις, τις δεξιότητες, τη μόρφωση και τη συνηθισμένη επαγγελματική του απασχόληση, περισσότερο από το ένα τρίτο (1/3) του ποσού που συνήθως κερδίζει στην ίδια επαγγελματική κατηγορία σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μόρφωσης.
 - γ)** Ο ασφαλισμένος θεωρείται μερικά ανάπηρος αν λόγω παθήσεως ή βλάβης ή εξασθένησης σωματικής ή πνευματικής, μεταγενέστερης της υπαγωγής του στην ασφάλιση, εξάμηνης το λιγότερο κατά ιατρική πρόβλεψη διάρκειας, , δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία που ανταποκρίνεται στις δυνάμεις, τις δεξιότητες, τη μόρφωση και τη συνηθισμένη επαγγελματική του απασχόληση, περισσότερο από το μισό (1/2) του ποσού που συνήθως κερδίζει στην ίδια περιφέρεια και επαγγελματική κατηγορία σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μόρφωσης.
 - δ)** Ο ασφαλισμένος θεωρείται ανάπηρος ή μερικά ανάπηρος κατά την έννοια των προηγούμενων εδαφίων, έστω και αν η πάθηση ή βλάβη ή

εξασθένηση σωματική ή πνευματική είναι προγενέστερη της υπαγωγής του στην ασφάλιση, εφόσον όμως η μεταγενέστερη της ασφάλισης αναπηρία φθάνει τουλάχιστον το μισό της κατά περίπτωση αναπηρίας.

- ε) Με κανονισμό, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, προκαθορίζεται με εκατοστιαία αναλογία, σύμφωνα με τα δεδομένα της ιατρικής επιστήμης, το ποσοστό αναπηρίας που συνεπάγεται κάθε πάθηση ή βλάβη ή σωματική ή πνευματική εξασθένηση ή η συνδυασμένη εμφάνιση τέτοιων παθήσεων ή βλαβών ή εξασθενήσεων. Μέχρι την έκδοση του κανονισμού η αναπηρία προσδιορίζεται ιατρικώς σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις.

Ειδικά προκειμένου περί παθήσεων που οφείλονται κατά κύριο λόγο σε νευροψυχιατρικά αίτια που αποδεικνύονται κλινικά, η αναπηρία προσδιορίζεται ιατρικώς σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις.

- στ) Κατά τον προσδιορισμό του βαθμού της αναπηρίας σύμφωνα με τα ανωτέρω εδάφια α', β', και γ', το ποσοστό αναπηρίας που οφείλεται σε ιατρικά κριτήρια μπορεί να αυξηθεί και μέχρι 17 ποσοστιαίες μονάδες, λόγω κοινωνικών κριτηρίων ή κριτηρίων αγοράς εργασίας.

- ζ) Εφόσον ο ασφαλισμένος κρίνεται βαριά ανάπηρος κατά την έννοια του ανωτέρω εδαφίου α' δικαιούται σύνταξη ίση με την οριζόμενη κατά το άρθρο 57 παράγραφος 1 του παρόντος καταστατικού. Εφόσον ο ασφαλισμένος κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια του ανωτέρου εδαφίου β', δικαιούται τα τρία τέταρτα (3/4) της σύνταξης αυτής και εφόσον κρίνεται μερικά ανάπηρος κατά την έννοια του ανωτέρω εδαφίου γ' δικαιούται το μισό (1/2) της σύνταξης αυτής.

- η) Ο ασφαλισμένος που έχει συμπληρώσει έξι χιλιάδες (6.000) ημέρες εργασίας και κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια του ανωτέρω εδαφίου β', δικαιούται την ακεραία κατά τα ανωτέρω σύνταξη.

Επίσης, ο ασφαλισμένος του οποίου η αναπηρία οφείλεται κατά κύριο λόγο σε ψυχιατρικές παθήσεις και κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια των ανωτέρω εδαφίων β' ή γ', δικαιούται την ακεραία ή τα 3/4 της ακεραίας σύνταξης αντίστοιχα. (Άρθρο 25 παράγραφος 1 Ν.2084/1992, άρθρο 28 παράγραφος 5 Α.Ν. 1846/1951, άρθρο 27 Ν.1902/1990, άρθρο 12 παράγραφοι 2, 3 και 4 Ν1976/1991, άρθρο 6 παράγραφος 2 Ν 2335/1995, άρθρο 6 Ν2556/1997).

Άρθρο 53

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος εκτός εργασίας των νέων ασφαλισμένων

1. Οι ασφαλισμένοι που υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1993 και στο εξής και δεν έχουν υπαχθεί μέχρι την 31/12/1992 στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης, καθώς και τα μέλη της οικογένειάς τους σε

περίπτωση θανάτου τους δικαιούνται σύνταξη λόγω ατυχήματος σύμφωνα με όσα ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.

2. Οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας και τα μέλη της οικογένειάς τους σύνταξη θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις ανεξαρτήτως χρόνου ασφάλισης, αν η αναπηρία ή ο θάνατος οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση.
Η προθεσμία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησεως, η διαδικασία αναγγελίας και διαπίστωσης του εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος κατά την απασχόληση καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
Με το εργατικό ατύχημα ή το ατύχημα κατά την απασχόληση εξομοιώνονται και οι επαγγελματικές ασθένειες. Ως προς το είδος της νόσου, τις επιχειρήσεις, τις εργασίες ή επαγγέλματα στα οποία πραγματοποιήθηκε η απασχόληση και το χρόνο απασχόλησης ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Ασθένειας του Ι.Κ.Α.
3. Επί ατυχήματος εκτός εργασίας ή απασχόλησης περί του οποίου κρίνουν τα αρμόδια όργανα του ταμείου, οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας και τα μέλη της οικογένειάς τους σύνταξη θανάτου, αν έχουν πραγματοποιήσει το μισό χρόνο ασφάλισης, που απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου για τη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο. (Ν.2084/1992 άρθρο 26)

Άρθρο 54

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου παλαιών ασφαλισμένων

1. Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου του Ταμείου λόγω γήρατος ή αναπηρίας, καθώς και στην περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου του Ταμείου που έχει πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης πέντε (5) ετών από τον οποίο εικοσιτέσσερις (24) μήνες συνέχεια ή με διακοπές μέσα στην πενταετία πριν από το θάνατό του ή ασφαλισμένου ο οποίος έχει συμπληρώσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ή ανεξάρτητα με το χρόνο ασφάλισης αν ο θάνατος οφείλεται σε εργατικό ατύχημα, δικαιούνται σύνταξη τα μέλη της οικογενείας του που αναφέρονται στις επόμενες παραγράφους.
2. Ο επιζών των συζύγων ανεξαρτήτως ηλικίας, δικαιούται σύνταξη για μια τριετία από την πρώτη του επόμενου του θανάτου μήνα.
 - α) Εάν κατά την ημερομηνία του θανάτου ο επιζών των συζύγων έχει συμπληρώσει το 40ό έτος της ηλικίας του, η σύνταξη καταβάλλεται και μετά τη λήξη της τριετίας, εφόσον δεν εργάζεται ή δεν απασχολείται ή δεν λαμβάνει σύνταξη από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο. Σε περίπτωση όμως που εργάζεται ή απασχολείται ή

λαμβάνει σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο η σύνταξη περιορίζεται στο 50%.

- β)** Εάν ο επιζών των συζύγων, κατά την ημερομηνία του θανάτου, είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω, λαμβάνει ολόκληρη τη σύνταξη όσο χρόνο διαρκεί η αναπηρία, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.
- γ)** Η σύνταξη που διακόπηκε ή καταβάλλεται μειωμένη, σύμφωνα με τα παραπάνω, επαναχορηγείται ολόκληρη μετά τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας του επιζώντος των συζύγων με την προϋπόθεση ότι δεν εργάζεται ή δεν απασχολείται ή δεν λαμβάνει σύνταξη, αλλιώς, εφόσον συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις αυτές λαμβάνει το 70% αυτής.
- δ)** Στην περίπτωση που ο επιζών των συζύγων είναι συνταξιούχος από ίδιο δικαίωμα, οι περιορισμοί του ποσού της σύνταξης που προβλέπονται από την παράγραφο αυτή γίνονται στη σύνταξη επιλογής του.
- ε)** Εάν ο θανών καταλείπει τέκνα ανάπηρα ή ανήλικα ή σπουδάζοντα σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και μέχρι του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους, που δικαιούνται σύνταξη σύμφωνα με τις γενικές ή καταστατικές διατάξεις η σύνταξη του επιζώντα των συζύγων που διακόπτεται ή το υπόλοιπο σε περίπτωση που καταβάλλεται μειωμένη, επιμερίζεται στα τέκνα κατά ίσα μέρη.
- στ)** Δεν υπάγονται στις ανωτέρω ρυθμίσεις όσοι λαμβάνουν πολεμική σύνταξη, εξ ιδίου δικαιώματος, καθώς και όσοι λαμβάνουν σύνταξη με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 (ΦΕΚ 120 Α΄) και 1977/1991 (ΦΕΚ 185 Α΄). Επίσης οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου του Ο.Γ.Α., ο οποίος λαμβάνει σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4169/1961 (ΦΕΚ 81 Α΄) του Ν.Δ. 4575/1966 (ΦΕΚ 227 Α΄) του Ν.Δ.1390/1973 (ΦΕΚ 103 Α΄) του Ν.1745/1987 (ΦΕΚ 234 Α΄) και του Ν.2458/1997(ΦΕΚ 15 Α΄), καθώς και στην περίπτωση που ο επιζών σύζυγος είναι ασφαλισμένος ή συνταξιούχος του Ο.Γ.Α. και λαμβάνει σύνταξη σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις. (Άρθρο 62 Ν.2676/1999) .

3. Δικαιούνται επίσης σύνταξη:

- α)** Τα παιδιά που είναι νόμιμα, αυτά που νομιμοποιήθηκαν, αναγνωρίστηκαν και υιοθετήθηκαν, εφόσον η υιοθεσία έγινε τουλάχιστον δύο (2) έτη πριν από το θάνατο του ασφαλισμένου ή από τη χορήγηση της σύνταξης στο θετό πατέρα και τα οποία δεν λαμβάνουν σύνταξη από το Ταμείο και σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένης ή συνταξιούχου γυναίκας και τα φυσικά παιδιά της .
- β)** Οι εγγονοί και προγονοί, οι οποίοι κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι ορφανοί από πατέρα και μητέρα, εφόσον η συντήρησή τους βάρυνε κατά κύριο λόγο το θανόντα ή τη θανούσα.

- γ) Οι γονείς που είναι φυσικοί ή θετοί, εφόσον η υιοθεσία έγινε τρία (3) τουλάχιστον έτη πριν από το θάνατο και η συντήρησή τους βάρυνε κατά κύριο λόγο το θανόντα ή τη θανούσα.
- δ) Οι αδελφοί και αδελφές που είναι ορφανοί από πατέρα και μητέρα, εφόσον η συντήρησή τους βάρυνε κατά κύριο λόγο το θανόντα ή τη θανούσα.
4. Η χήρα ή ο χήρος δεν δικαιούται σύνταξη στην περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου συζύγου, αν ο θάνατος επήλθε πριν από την παρέλευση ενός έτους από την ημέρα της τέλεσης του γάμου εφόσον ο θανών δεν είχε συμπληρώσει κατά το χρόνο αυτό το 60ο έτος της ηλικίας, ή δύο έτη εφόσον είχε συμπληρώσει το 60ο έτος.
5. Οι περιορισμοί της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται και ο χήρος ή η χήρα δικαιούται σύνταξη εφόσον:
- α) Ο θάνατος οφείλεται σε εργατικό ατύχημα.
- β) Κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε παιδί.
- γ) Η χήρα κατά την ημέρα του θανάτου τελεί σε κατάσταση εγκυμοσύνης.
6. Η χήρα ή ο χήρος δεν δικαιούται σύνταξη αν ο θανών ήταν συνταξιούχος λόγω αναπηρίας ή γήρατος και ο θάνατος αυτού επήλθε πριν από την παρέλευση δύο (2) ετών από την ημέρα της τέλεσης του γάμου, εκτός αν και στην περίπτωση αυτή συντρέχει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται από τις διατάξεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου.
7. Στην έννοια των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 περιλαμβάνεται και ο ανασυσταθείς γάμος.
8. Τα παιδιά, οι εγγονοί, οι προγονοί, οι αδελφοί και οι αδελφές του θανόντα ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, δικαιούνται σύνταξη εφόσον είναι άγαμοι, δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους και δεν εργάζονται ή δεν ασκούν κάποιο επάγγελμα ή δεν παίρνουν σύνταξη από δική τους εργασία από το Δημόσιο ή οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης. Κατ' εξαίρεση, το δικαίωμα στη σύνταξη των παιδιών, εγγονών προγόνων και αδελφών τα οποία δεν εργάζονται ή δεν ασκούν κάποιο επάγγελμα ή δεν παίρνουν σύνταξη από δική τους εργασία από το Δημόσιο ή οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης παρατείνεται μέχρι το τέλος του μήνα που συμπληρώνουν το 24^ο έτος της ηλικίας τους αν:
- α) Φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού
- β) Είναι παιδιά ορφανά από γονείς.
- Τα παραπάνω όρια ηλικίας δεν ισχύουν προκειμένου για παιδιά, αδελφούς, αδελφές, εγγονούς και προγόνους που είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική

εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση των προαναφερόμενων ορίων ηλικίας.

Η ανικανότητα διαπιστώνεται από την αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή του Ι.Κ.Α. (Άρθρο 19 Ν.997/1979, άρθρο 20 παράγραφος 1 Ν.2556/1997, άρθρο 6 παράγραφοι 3 και 4 Ν.2335/1995) Συντάξεις που έχουν χορηγηθεί με τις προϊσχύουσες διατάξεις εξακολουθούν να καταβάλλονται.

Άρθρο 55

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου νέων ασφαλισμένων

1. Τα μέλη της οικογένειας θανόντων ασφαλισμένων οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1993 και στο εξής και δεν έχουν υπαχθεί μέχρι 31/12/1992 στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης, δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου σύμφωνα με όσα ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.
2. Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει τις ημέρες ή έτη ασφάλισης, που ορίζονται στα άρθρα 52 και 53 του παρόντος καταστατικού για τη συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας, δικαιούνται σύνταξη τα μέλη της οικογένειας που ορίζονται από τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων.
3. Ο επιζών των συζύγων δικαιούται σύνταξη εφόσον έχει τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου 54.
4. Τα προστατευόμενα παιδιά δικαιούνται σύνταξη εφόσον είναι νόμιμα ή νομιμοποιηθέντα ή αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα και προκειμένου για γυναίκα και τα φυσικά αυτής τέκνα με την προϋπόθεση ότι:
 - α) είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους. Το όριο αυτό παρατείνεται μέχρι του 24^{ου} έτους, εφόσον φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή
 - β) κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι ανίκανα για κάθε εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας τους ή κατά τη διάρκεια της, κατά το προηγούμενο εδάφιο της φοίτησης.
5. Ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξης:
 - α) Αν ο θάνατος του ασφαλισμένου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο ενός έτους από την τέλεση του γάμου, εκτός αν:
 - α.α Ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα εργατικό ή μη.
 - α.β Κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε τέκνο.
 - α.γ Η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελεί σε κατάσταση εγκυμοσύνης.

- β)** Αν ο θανών ελάμβανε κατά την τέλεση του γάμου σύνταξη αναπηρίας ή γήρατος, ο δε θάνατος επήλθε πριν από την πάροδο δύο ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός αν και στην περίπτωση αυτή συντρέχει λόγος από τους ανωτέρω με στοιχεία α.α, α.β, α.γ αναφερόμενους.
6. Το δικαίωμα της σύνταξης λόγω θανάτου, του επιζώντος συζύγου και των παιδιών καταργείται:
- α)** Με το θάνατο του δικαιούχου
- β)** Με την τέλεση του γάμου του δικαιούχου κατά το ημεδαπό ή αλλοδαπό δίκαιο.
- γ)** Με τη συμπλήρωση των ανωτέρω στην παράγραφο 4 εδάφιο α' οριζόμενων ορίων ηλικίας και
- δ)** Από τότε που έπαυσε η κατά την παράγραφο 4 εδάφιο β' ανικανότητα για εργασία. (Ν.2084/1992 άρθρο 27)

Άρθρο 56

Ποσό σύνταξης λόγω αναπηρίας και γήρατος παλαιών ασφαλισμένων

1. Η σύνταξη λόγω γήρατος που απονέμεται από το Ταμείο υπολογίζεται ως εξής:
- α)** Για όσους έχουν χρόνο ασφάλισης μικρότερο από 24 έτη, χορηγείται 2% των συντάξιμων αποδοχών, για κάθε πλήρες έτος του χρόνου ασφάλισης.
- β)** Για όσους έχουν χρόνο ασφάλισης 25 ετών και άνω χορηγείται το 55% των συντάξιμων αποδοχών, το οποίο προσαυξάνεται κατά 2% των συντάξιμων αποδοχών για κάθε πλήρες έτος του χρόνου ασφάλισης από το 26^ο μέχρι και το 30^ο έτος ασφάλισης συμπληρωμένο και κατά 3% για κάθε πλήρες έτος από το 31^ο έτος ασφάλισης συμπληρωμένο και μέχρι το 35^ο.
2. Το ποσό της σύνταξης λόγω αναπηρίας υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, αλλά δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που χορηγείται για 20 έτη ασφάλισης, εφόσον ο ασφαλισμένος είναι ανάπηρος με ποσοστό 50-66%, ούτε κατώτερο του ποσού που χορηγείται για 25 έτη ασφάλισης, εφόσον ο ασφαλισμένος είναι ανάπηρος με ποσοστό 67% και άνω.
3. **α)** Ως αποδοχές για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου νοούνται ο μέσος όρος των αποδοχών μιας συνεχόμενης διετίας που θα επιλέξει ο ασφαλισμένος, στις οποίες γίνονται κρατήσεις υπέρ του Ταμείου, συνυπολογιζομένων και των δώρων εορτών, Πάσχα και Χριστουγέννων. Τα ποσά των παραπάνω δώρων εορτών μειώνονται από 1/1/1993 κατά 10% για κάθε έτος μέχρι μηδενισμού τους.

Αν ο ασφαλισμένος δεν πραγματοποιήσει εντός της διετίας που έχει διαλέξει, εικοσιτέσσερις (24) μήνες ασφάλισης, λαμβάνονται υπόψη και αποδοχές της προηγούμενης περιόδου τόσων μηνών, όσοι απαιτούνται για τη συμπλήρωση δύο ετών ασφάλισης.

β) Στην έννοια των αποδοχών της προηγούμενης περίπτωσης α' περιλαμβάνονται και οι αποδοχές πάνω στις οποίες καταβλήθηκαν οι κανονικές εισφορές υπέρ του Ταμείου λόγω προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης.

γ) Από τον παραπάνω μέσο όρο, λαμβάνονται:

- ολόκληρο το ποσό μέχρι 400.000 δρχ.
- ποσοστό 50% για τις επόμενες 100.000 δρχ.
- ποσοστό 30% για το υπόλοιπο τμήμα αποδοχών.

Το άθροισμα των παραπάνω τριών ποσών αποτελεί το συντάξιμο μισθό πάνω στον οποίο υπολογίζεται η σύνταξη.

4. Τα ποσά των καταβαλλόμενων από το Ταμείο συντάξεων δεν μπορεί να είναι μικρότερα από τα, κατά περίπτωση, κατώτερα όρια συντάξεων του Ι.Κ.Α.

5. Το ποσό της σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας, προσαυξάνεται κατά 16.000 δρχ. για τη σύζυγο ή τον μη εργαζόμενο, ούτε συνταξιοδοτούμενο σύζυγο και κατά 8.000 δρχ. για κάθε άγαμο παιδί, μέχρι τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας του ή του 24^{ου} έτους, σε περίπτωση συνέχισης των σπουδών σε ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή σε δημόσια ή ιδιωτικά Ι.Ε.Κ., των οποίων η οργάνωση, λειτουργία και εποπτεία διέπεται από τις διατάξεις του Ν.2009/1992 (18 Α'), εφόσον δεν ασκεί επάγγελμα ή δεν λαμβάνει σύνταξη από δική του εργασία.

Τα παραπάνω όρια ηλικίας δεν ισχύουν προκειμένου για παιδιά που είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση των προαναφερομένων ορίων ηλικίας.

Αν συνταξιοδοτούνται από το Ταμείο και οι δύο σύζυγοι, οι προσαυξήσεις συζύγου και παιδιών χορηγούνται μόνο στον ένα σύζυγο.

Η επιλογή γίνεται με την υποβολή υπεύθυνων δηλώσεων του Ν.1599/1986 (71 Α'), και από τους δύο συζύγους στο Ταμείο, οι οποίες θεωρούνται οριστικές και αμετάκλητες.

Σε περίπτωση μη υποβολής των ανωτέρω υπεύθυνων δηλώσεων, οι προσαυξήσεις χορηγούνται στο σύζυγο, εκτός αν η επιμέλεια των παιδιών ασκείται από τη σύζυγο, οπότε οι προσαυξήσεις των παιδιών χορηγούνται σε αυτή.

6. Το ποσό της σύνταξης λόγω αναπηρίας προσαυξάνεται κατά 50%, εφόσον ο ανάπηρος βρίσκεται διαρκώς σε κατάσταση που απαιτεί συνεχή επίβλεψη, περιποίηση και συμπαράσταση άλλου προσώπου (απόλυτη αναπηρία). Με τις ίδιες προϋποθέσεις προσαυξάνεται κατά 50% και το ποσό της σύνταξης των μελών οικογενείας θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου του Ταμείου,

χωρίς να μειωθεί το ποσό της σύνταξης των άλλων συνδικαιούχων μελών της οικογένειας.

Κατ' εξαίρεση η ανωτέρω προσαύξηση χορηγείται και στους συνταξιούχους τυφλούς λόγω γήρατος.

Το κατά την παρούσα παράγραφο ποσό της προσαύξησης της σύνταξης, δεν μπορεί να είναι ανώτερο του 20πλάσιου του εκάστοτε ισχύοντος τεκμαρτού ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη. (Άρθρο 42 παράγραφος 3 Ν.1140/1981)

7. Το ποσό της μηνιαίας σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας για χρόνο ασφάλισης; 35 ετών ή 10.500 ημερών δεν μπορεί να υπερβαίνει χωρίς οικογενειακά επιδόματα το 80% των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών, ούτε το τετραπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων. (Άρθρο 51 παράγραφος 1 Ν2084/1992)
8. Το ποσό της σύνταξης για όσους παραμένουν στην υπηρεσία μετά την συμπλήρωση 35 ετών συντάξιμου χρόνου, αυξάνεται κατά 1/50 για κάθε έτος ή 300 ημέρες υπηρεσίας πέραν του 35^{ου} έτους. Η παραπάνω προσαύξηση μπορεί να χορηγείται και πέραν του ποσοστού της προηγούμενης παραγράφου. (Άρθρο 51 παράγραφος 2 Ν 2084/1992)

Άρθρο 57

Ποσό σύνταξης λόγω αναπηρίας και γήρατος νέων ασφαλισμένων

1. Οι αποδοχές που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της σύνταξης λόγω γήρατος και αναπηρίας, το ποσό της σύνταξης και η προσαύξηση της σύνταξης των ασφαλισμένων οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1993 και στο εξής και δεν έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης μέχρι 31/12/1992, καθορίζονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.
2. Για τον προσδιορισμό των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών, λαμβάνεται υπόψη το πηλίκο της διαιρέσεως του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών, που έλαβε ο ασφαλισμένος κατά τα πέντε ημερολογιακά έτη που προηγούνται του έτους εκείνου κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση για σύνταξη και επί των οποίων καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό δώρων των εορτών και επιδόματος αδείας, δια του αριθμού των μηνών απασχόλησης, που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος εντός της χρονικής αυτής περιόδου.

Αν ο ασφαλισμένος στην ίδια χρονική περίοδο δεν έχει πραγματοποιήσει σαράντα (40) τουλάχιστο μηνών ή χιλίων (1.000) ημερών απασχόληση, για τον προσδιορισμό των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών συνυπολογίζονται και οι αποδοχές μηνών εργασίας της αμέσου προηγούμενης χρονικής περιόδου μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των σαράντα (40) μηνών ή χιλίων ημερών. Επί εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος κατά την απασχόληση και ατυχήματος εκτός εργασίας ή απασχόλησης, αν δεν έχουν συμπληρωθεί οι παραπάνω μήνες ή έτη, ο υπολογισμός γίνεται με βάση το σύνολο του χρόνου ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί.

Για τον προσδιορισμό των παραπάνω συνολικών αποδοχών, οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος πλην των αποδοχών του τελευταίου πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης ημερολογιακού έτους, λαμβάνονται υπόψη αυξημένες κατά το ποσό αύξησης των συντάξεων του Ταμείου (Άρθρο 28 παράγραφος Ν 2084/1992).

3. Η μηνιαία σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας συνίσταται σε ποσοστό 1,714% επί των κατά την προηγούμενη παράγραφο μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών για κάθε έτος συντάξιμης υπηρεσίας ή 300 ημέρες εργασίας.

Το κατά το προηγούμενο εδάφιο υπολογιζόμενο ποσό της μηνιαίας σύνταξης δεν μπορεί να υπερβεί το τετραπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

Επί συνταξιοδότησεως λόγω αναπηρίας εφόσον ο ασφαλισμένος κρίνεται βαριά ανάπηρος κατά την έννοια των διατάξεων της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 52 του καταστατικού, δικαιούται την κατά τα ανωτέρω πλήρη σύνταξη.

Εφόσον ο ασφαλισμένος κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια των διατάξεων της περίπτωσης β' της παραπάνω παραγράφου 5 δικαιούται τα τρία τέταρτα (3/4) της σύνταξης αυτής και, εφόσον κρίνεται μερικά ανάπηρος κατά την έννοια των διατάξεων της περίπτωσης γ της παραγράφου 5 δικαιούται το μισό της σύνταξης αυτής.

Ο ασφαλισμένος, που έχει συμπληρώσει έξι χιλιάδες (6.000) ημέρες ή είκοσι (20) έτη εργασίας και κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια των διατάξεων των ανωτέρω περιπτώσεων β' και γ' δικαιούται την ακέραια ή τα 3/4 της ακεραίας σύνταξης, αντίστοιχα.

Ο ασφαλισμένος του οποίου η αναπηρία οφείλεται κατά κύριο λόγο σε ψυχιατρικές παθήσεις και κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια των διατάξεων των ανωτέρω περιπτώσεων β & γ δικαιούται την ακέραια ή τα 3/4 της ακεραίας σύνταξης αντίστοιχα

4. Το ποσό της κατά τις προηγούμενες παραγράφους χορηγούμενης σύνταξης δεν μπορεί να είναι κατώτερο της σύνταξης που προκύπτει βάσει του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. προσαυξημένου κατά 50% και αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων, νοουμένου ως συντάξιμου μισθού και συντάξιμου χρόνου δεκαπέντε (15) ετών.

Οι συνταξιούχοι, δικαιούχοι κατώτατων ορίων σύνταξης γήρατος, οι οποίοι παρέχουν οποιαδήποτε εργασία δικαιούνται μόνο το τμήμα της σύνταξης που υπολογίζεται κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

5. Εξαιρετικά επί αναπηρίας, η οποία οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση ή επαγγελματική ασθένεια, το ποσό της χορηγούμενης σύνταξης, δεν μπορεί να είναι μικρότερο της σύνταξης που προκύπτει βάσει του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. προσαυξημένου κατά 50% και αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων νοουμένου ως συντάξιμου μισθού και συντάξιμου χρόνου είκοσι (20) ετών.

Το κατώτερο όριο συντάξεων, που προβλέπεται από τις προηγούμενες παραγράφους, μειώνεται σε κάθε περίπτωση που ο συνταξιούχος λαμβάνει σύνταξη μειωμένη. (Άρθρο 29 Ν.2084/1992, άρθρο 64 Ν.2676/1999).

6. Το ποσό της κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων υπολογιζόμενης σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας καλείται βασική σύνταξη και αυτή προσαυξάνεται κατά 8% για το πρώτο παιδί, 10% για το δεύτερο παιδί και 12% για το τρίτο και άνω παιδιά, εφόσον είναι άγαμα και ανήλικα και δεν εργάζονται ή είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία και δεν λαμβάνουν σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο. Η κατά τα ανωτέρω προσαύξηση παρατείνεται μέχρι του 24^{ου} έτους της ηλικίας, εφόσον τα παιδιά φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Αν και ο έτερος των γονέων είναι συνταξιούχος του Ταμείου ή άλλου φορέα κοινωνικής ασφάλισης ή του δημοσίου, η κατά τα ανωτέρω προσαύξηση (επίδομα τέκνων) χορηγείται στον έναν των συζύγων κατ' επιλογή τους. Αν δεν υποβληθεί δήλωση επιλογής το επίδομα καταβάλλεται και στους δύο συζύγους κατά το ήμισυ.

Οι χορηγούμενες προσαυξήσεις συντάξεων για τα τέκνα υπολογίζονται επί του μισού του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π., αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

7. Προκειμένου περί συνταξιούχων λόγω απολύτου αναπηρίας ή συνταξιούχων λόγω γήρατος τυφλών και από τους δύο οφθαλμούς, εφόσον αυτοί τελούν διαρκώς σε κατάσταση η οποία απαιτεί συνεχή επίβλεψη, συμπαράσταση και περιποίηση έτερου προσώπου, το ποσό της βασικής σύνταξης προσαυξάνεται κατά 25% του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου κάθε φορά με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων. (Άρθρο 30 Ν.2084/1992)

8. Όπου από τις διατάξεις του παρόντος καταστατικού αναφέρεται το μέσο κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.Ε.Π.), έτους 1991 (Ν.2084/92) νοείται το ποσό των 105.000 δρχ. (Άρθρο 16 παράγραφος 3 Ν. 2556/1997).

Άρθρο 58

Ποσό σύνταξης των μελών οικογενείας, παλαιών ασφαλισμένων

1. Το ποσό της σύνταξης το οποίο δικαιούται η χήρα ή ο χήρος ισούται με το 70% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης.
2. Το ποσό της σύνταξης την οποία δικαιούται το κάθε ένα παιδί, εφόσον δικαιούται τη σύνταξη μαζί με τη μητέρα ή τον πατέρα, ισούται με τα 20% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης. Δεν θεωρείται ότι το παιδί δικαιούται τη σύνταξη μαζί με τη μητέρα ή τον πατέρα, εφόσον ο επιζών σύζυγος δεν αναγνώρισε το παιδί και δεν κατοικεί μαζί του.
Στην περίπτωση αυτή το παιδί λαμβάνει το 30% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης, ανεξάρτητα με το ποσό της σύνταξης που λαμβάνει ο επιζών σύζυγος.
Αν το παιδί είναι ορφανό και από τους δύο γονείς λαμβάνει το 60% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης.
Ποσοστό 60% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης λαμβάνει το παιδί και στην περίπτωση που η μητέρα του τέλεσε νέο γάμο.
Το σύνολο πάντως των συντάξεων της χήρας ή του χήρου και των παιδιών, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης και στην περίπτωση που δεν υπάρχει χήρα ή χήρος ο οποίος να δικαιούται σύνταξη, το 80% του ανωτέρω ποσού.
Αν το σύνολο των συντάξεων είναι μεγαλύτερο από τα όρια του προηγούμενου εδαφίου, η σύνταξη του κάθε δικαιούχου μειώνεται ανάλογα.
3. Οι εγγονοί, οι προγονοί, οι γονείς, οι αδελφοί και οι αδελφές δικαιούνται σύνταξη αν δεν υπάρχουν χήρα ή χήρος ή παιδιά που να δικαιούνται σύνταξη. Στην περίπτωση αυτή τα πιο πάνω πρόσωπα δικαιούνται σύνταξη με τη σειρά προτεραιότητας όπως αναφέρεται στο άρθρο 54 του παρόντος.
4. Το ποσό της σύνταξης την οποία δικαιούται κάθε ένας εγγονός ή προγονός του θανόντος, ισούται με το 20% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης, εφόσον όμως τα πρόσωπα αυτά δεν είναι περισσότερα από δύο, το ποσό της σύνταξης του καθένα ισούται με το 30% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης.
5. Το ποσό της σύνταξης την οποία δικαιούται ο κάθε ένας γονέας, ισούται με το 30% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης. Στην περίπτωση που υπάρχει μόνο ένας γονέας ή δικαιούται σύνταξη μόνο ο ένας γονέας, το ποσό της σύνταξης που δικαιούται ισούται με το 50% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης.
Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 εφαρμόζονται ανάλογα και για τα πιο πάνω πρόσωπα.

6. Το ποσό σύνταξης την οποία δικαιούται η καθεμιά αδελφή ή ο κάθε ένας αδελφός, ισούται με το 30% του ποσού της σύνταξης του θανόντος ή της θανούσης.
Το σύνολο πάντως των συντάξεων των εγγονών, των προγονών και των αδελφών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 60% της σύνταξης του θανόντος.
7. Ως σύνταξη του θανόντος ή της θανούσης για τον υπολογισμό των ποσοστών των συντάξεων των μελών της οικογένειας, λογίζεται το ποσό της σύνταξης το οποίο λαμβάνει ο θανών συνταξιούχος λόγω γήρατος ή αναπηρίας ή το ποσό το οποίο θα ελάμβανε ο θανών αν κατά την ημέρα του θανάτου του είχε καταστεί συνταξιούχος λόγω αναπηρίας.
8. Αν μειωθεί ο αριθμός των μελών της οικογένειας τα οποία δικαιούνται σύνταξη, επειδή έληξε το δικαίωμα της συνταξιοδότησής τους λόγω γάμου, ενηλικίωσης ή θανάτου ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, η σύνταξη του κάθε μέλους της οικογένειας αναπροσαρμόζεται ανάλογα, καθώς και το σύνολο της δικαιούμενης σύνταξης.
9. Η σύνταξη που καταβάλλεται από το Ταμείο σε θήλεα τέκνα θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου και πέραν του 18^{ου} έτους της ηλικίας τους ή πέραν του 24^{ου} αν σπουδάζουν, μειώνεται κατά το 1/3, εφόσον το μέσο μηνιαίο ακαθάριστο πραγματικό εισόδημά τους, πέραν της σύνταξης (κύριας και επικουρικής) όπως αυτό προκύπτει από τη φορολογική τους δήλωση, του προηγούμενου έτους, υπερβαίνει το 40πλάσιο του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κάθε φορά και κατά το 1/2 εφόσον υπερβαίνει το 60πλάσιο. Στην περίπτωση αυτή, υποχρεούνται να υποβάλλουν στο Ταμείο, μέσα στο πρώτο δίμηνο κάθε έτους, επικυρωμένο αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος του φόρου εισοδήματος του προηγούμενου έτους.
Τα παραπάνω δεν ισχύουν για τα ανάπηρα και ανάικα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (Άρθρο 51 παράγραφος 5 Ν.2084/1992).

Άρθρο 59

Ποσό σύνταξης των μελών οικογένειας νέων ασφαλισμένων

1. Το ποσό της σύνταξης των μελών οικογένειας θανόντων ασφαλισμένων ή συνταξιούχων οι οποίοι υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1993 και στο εξής και δεν έχουν υπαχθεί μέχρι 31/12/1992 στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης, υπολογίζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.

2. Το ποσό της σύνταξης των κατά το άρθρο 55 του παρόντος καταστατικού μελών οικογένειας υπολογίζεται επί του ποσού της βασικής σύνταξης, το οποίο ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή θα edικαιούτο ο θανών ασφαλισμένος, αν κατά την ημέρα του θανάτου του καθίστατο ανάπηρος σε ποσοστό 80%, χωρίς οποιασδήποτε επί της βασικής σύνταξης της προσαυξήσεως και ορίζεται ως ποσοστό αυτής, ως εξής:
 - α) Για τον επιζώντα σύζυγο ποσοστό 50% της βασικής σύνταξης.
 - β) Για κάθε παιδί ποσοστό 25% της βασικής σύνταξης. Αν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς, το παραπάνω ποσοστό διπλασιάζεται, εκτός και αν δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς.
3. Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος συζύγου και των τέκνων δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 80% του κατά τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 57 του παρόντος καταστατικού οριζόμενου ποσού, ούτε ανώτερο του 100% της σύνταξης του θανόντος. (Άρθρο 31 Ν.2084/1992)

Άρθρο 60 **Αυξήσεις των συντάξεων**

1. Σε περίπτωση γενικής αύξησης των αποδοχών των ασφαλισμένων του Ταμείου το Δ.Σ. αυτού, με αιτιολογημένη απόφασή του, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των $\frac{3}{4}$ των μελών αυτού, αποφασίζει για την αναπροσαρμογή των ποσών των συντάξεων, που καταβάλλονται κατά το χρόνο λήψης της απόφασης.
Η αναπροσαρμογή μπορεί να πραγματοποιείται είτε κατά ενιαίο ποσοστό αύξησης είτε κατά διάφορο, κλιμακούμενο αναλόγως του ποσού της καταβαλλόμενης σύνταξης ή του χρόνου της έναρξης της συνταξιοδότησης ή των αποδοχών που λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό της σύνταξης ή μερικών ή όλων των στοιχείων αυτών.
2. Οι αυξήσεις που προβλέπονται από την προηγούμενη παράγραφο ενεργούνται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εντός των ορίων της εισοδηματικής πολιτικής, όπως καθορίζεται κάθε φορά με απόφαση της Επιτροπής Τιμών και Εισοδημάτων και της οικονομικής δυνατότητας του Ταμείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 66 του Ν.2084/1992, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 61 **Συρροή συντάξεων**

1. Ο ασφαλισμένος δεν μπορεί να λάβει από το Ταμείο περισσότερες από μια συντάξεις από δική του εργασία.
2. Αν ο ασφαλισμένος δικαιούται περισσότερες συντάξεις από δική του εργασία, λαμβάνει τη μεγαλύτερη σύνταξη.

Άρθρο 62 **Ανώτατο όριο συντάξεων**

Αν ο συνταξιούχος του Ταμείου λαμβάνει σύνταξη και από το δημόσιο ή άλλους φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, το καθαρό ποσό της σύνταξης που λαμβάνει από το ταμείο ή το άθροισμα των καθαρών ποσών συντάξεων που λαμβάνει από το ταμείο και τους άλλους φορείς, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50πλάσιο του εκάστοτε τεκμαρτού ημερομισθίου της 22ας ασφαλιστικής κλάσης του Ι.Κ.Α., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν.1902/1990, του άρθρου 2 παράγραφοι 2 και 3 του Ν.2042/1992 και της υπ' αριθμό Φ9/οικ.471/1991 (ΦΕΚ 223B) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 63 **Συνταξιοδότηση θυμάτων τρομοκρατικών πράξεων**

Οι ασφαλισμένοι του Ταμείου που έγιναν πλήρως ή μερικώς ανίκανοι για εργασία από τρομοκρατική πράξη που έγινε σε βάρος τους ή σε βάρος άλλων προσώπων, δικαιούνται σύνταξη ή επίδομα και σε περίπτωση θανάτου τους τα μέλη της οικογένειάς τους δικαιούνται σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1897/1990, 1997/1991 και του άρθρου 16 του Ν 2335/1995, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 64 **Δώρο εορτών συνταξιούγων**

1. Από το Ταμείο χορηγείται με την ευκαιρία των εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα κάθε έτους ως δώρο στους συνταξιούχους, ποσό ίσο με μια μηνιαία σύνταξη κατά τις εορτές των Χριστουγέννων και μισή σύνταξη κατά τις εορτές του Πάσχα.
2. Ο χρόνος πληρωμής του κατά την προηγούμενη παράγραφο δώρου εορτών Πάσχα και Χριστουγέννων ορίζεται αντίστοιχα η δέκατη ημέρα πριν από το

Πάσχα και 16^η Δεκεμβρίου κάθε έτους. Αν οι ανωτέρω ημερομηνίες συμπίπτουν με μη εργάσιμες ημέρες, μετατίθενται στην προηγούμενη εργάσιμη.

3. Δικαιούχοι του δώρου Χριστουγέννων και του δώρου του Πάσχα είναι οι συνταξιούχοι εφόσον συνταξιοδοτούνται την 1^η Δεκεμβρίου ή την πρώτη του μήνα που εορτάζεται το Πάσχα. Το ανωτέρω δώρο δικαιούνται επίσης και οι συνταξιούχοι για τους οποίους θα εκδοθεί συνταξιοδοτική απόφαση μετά την 1^η Δεκεμβρίου ή την πρώτη του μήνα που εορτάζεται το Πάσχα εφόσον η έναρξη της συνταξιοδότησεως εμπίπτει στο χρονικό διάστημα μέχρι και την 1^η Δεκεμβρίου ή την πρώτη του μήνα που εορτάζεται το Πάσχα.
Αν οι ανωτέρω συνταξιοδοτηθούν για τμήμα του μήνα που εορτάζεται το Πάσχα ή του μήνα Δεκεμβρίου, δικαιούνται τόσων τριακοστών δώρου, όσες και οι ημέρες που θα συνταξιοδοτηθούν. Στους συνταξιούχους που η συνταξιοδότησή τους έληξε μέσα στο χρονικό διάστημα από της ημερομηνίας του Πάσχα μέχρι της 25^{ης} Δεκεμβρίου και αντίστροφα, ως δώρο Χριστουγέννων ή Πάσχα καταβάλλεται ποσό ίσο προς ένα τριακοστό (1/30) της μηνιαίας σύνταξης για κάθε οκταήμερο συνταξιοδότησής τους, χωρίς να δύναται να υπερβεί το ποσό των δώρων τη μία σύνταξη για τα Χριστούγεννα και τη μισή σύνταξη για το Πάσχα.
4. Η καταβολή του δώρου από άλλο φορέα ασφάλισης δεν αποκλείει την καταβολή του δώρου από το Ταμείο.
5. Αν ο συνταξιούχος εργάζεται και παίρνει σύνταξη και μισθό η καταβολή του δώρου από το Ταμείο είναι ανεξάρτητη από τη χορήγηση δώρου από τον εργοδότη.
6. Το χορηγούμενο δώρο απαλλάσσεται από τις κρατήσεις υπέρ τρίτων πλην χαρτοσήμου, καθώς και τις κρατήσεις για ασφαλιστικές εισφορές υπέρ οποιουδήποτε φορέα κοινωνικής ασφάλισης εκτός αν από τις οικείες διατάξεις του φορέα προβλέπεται η επιβολή ασφαλιστικών κρατήσεων στο δώρο. (Άρθρο 65 Ν.2084/1992).

Άρθρο 65 **Επίδομα Αδείας**

1. Στους συνταξιούχους του Ταμείου του Γενικού Λογαριασμού και των ειδικών Λογαριασμών ιδιοκτητών Αθηνών και Θεσσαλονίκης, που δικαιούνται σύνταξη την 1^η Αυγούστου κάθε χρόνου, χορηγείται πρόσθετο βοήθημα ίσο με το μισό της βασικής μηνιαίας σύνταξης και των επιδομάτων που παίρνει καθένας εφόσον δεν πήραν επίδομα άδειας ως μισθωτοί τον ίδιο χρόνο.

2. Αν λήξει ή ανασταλεί η συνταξιοδότηση πριν από τον Αύγουστο το βοήθημα ορίζεται στο 1/24 της μηνιαίας σύνταξης για κάθε μήνα καταβολής της σύνταξης κατά το τελευταίο πριν από τον Αύγουστο δωδεκάμηνο.
3. Το βοήθημα καταβάλλεται μαζί με τη σύνταξη του μήνα Αυγούστου.

Άρθρο 66 **Επίδομα παραπληγίας**

1. Οι ασφαλισμένοι του Ταμείου που πάσχουν από τετραπληγία–παραπληγία με ποσοστό 67% και άνω, δικαιούνται μηνιαίο εξωϊδρυματικό επίδομα.
Το ίδιο επίδομα δικαιούνται και τα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων που πάσχουν από τετραπληγία-παραπληγία.
Το ποσό του πιο πάνω επιδόματος είναι ίσο με το 20πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη.
2. Για τη χορήγηση του πιο πάνω επιδόματος, τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις χορήγησης αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 42 του Ν.1140/1981 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του Ν.2042/1992 καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 21 παράγραφος 4 του Ν.1469/1984 και των υπ' αριθμό Φ7/1104/1981 (ΦΕΚ 511Β) και Φ7/1159/1981 (ΦΕΚ 547Β) αποφάσεων του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, όπως οι διατάξεις αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 67 **Διαπίστωση αναπηρίας και διάρκεια της σύνταξης – Μονιμοποίηση σύνταξης αναπηρίας των παλαιών ασφαλισμένων**

1. Αρμόδια για τη βεβαίωση πάθησης από νόσο σωματική ή πνευματική ή ατύχημα είναι η Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή του Ι.Κ.Α., του τόπου της κατοικίας του ασφαλισμένου στην οποία παραπέμπεται ο ασφαλισμένος, από το διευθυντή του Ταμείου.
2. Κατά της γνωμάτευσης της πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής επιτρέπεται προσφυγή από τον αιτούντα την απονομή της σύνταξης και από το Ταμείο ενώπιον της οικείας Δευτεροβάθμιας Επιτροπής του Ι.Κ.Α., μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών που αρχίζει από την κοινοποίηση της γνωμάτευσης. Η προσφυγή του ασφαλισμένου κατατίθεται στο Ταμείο.
3. Ο διευθυντής του Ταμείου μπορεί να ζητήσει οποτεδήποτε νέα ιατρική εξέταση των συνταξιούχων λόγω αναπηρίας, που ενεργείται επίσης από την

κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου Υγειονομική Επιτροπή, αν οπωσδήποτε ήθελε νομίσει ότι έπαψε να υπάρχει ο λόγος για τον οποίο χορηγήθηκε η σύνταξη, οπότε μπορεί να αναθεωρήσει την προηγούμενη απόφασή του, όχι πάντως πριν από την πάροδο εξαμήνου από την τελευταία εξέταση.

4. Οι δαπάνες της εξέτασης των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων του Ταμείου, από τις Υγειονομικές Επιτροπές του Ι.Κ.Α. βαρύνουν το Ταμείο και αποδίδονται στο Ι.Κ.Α., με βάση τις χρεωστικές καταστάσεις που στέλνει το Ι.Κ.Α. στο Ταμείο.
5. Η σύνταξη αναπηρίας απονέμεται για το χρονικό διάστημα που καθορίζεται κάθε φορά από την οικεία Υγειονομική Επιτροπή ως η πιθανή μικρότερη χρονική διάρκεια αυτής και παρατείνεται με την ίδια διαδικασία για το χρονικό διάστημα που ορίζεται κάθε φορά από την Υγειονομική Επιτροπή ότι θα διαρκέσει η ανικανότητα.
6. Η αναπηρία των παλαιών ασφαλισμένων θεωρείται οριστική και ο ανάπηρος δεν υπόκειται σε περαιτέρω εξέταση στις εξής περιπτώσεις:
 - α) Μετά το τέλος του έτους κατά το οποίο συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας του ο άνδρας και το 50^ο έτος η γυναίκα, εφόσον συνταξιοδοτείται επί πέντε (5) έτη συνεχώς και έχει υποβληθεί σε δύο (2) τουλάχιστον εξετάσεις από την Υγειονομική Επιτροπή κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής του.
 - β) Αν συνταξιοδοτείται επί δώδεκα (12) έτη συνεχώς ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας.
 - γ) Αν συνταξιοδοτείται επί είκοσι (20) έτη συνεχώς ή με διακοπές και οπωσδήποτε τρία (3) έτη συνεχώς, ανεξάρτητα από όριο ηλικίας.

Άρθρο 68

Διαδικασία απονομής της σύνταξης – Συνοπτική διαδικασία

1. Οι συντάξεις απονέμονται από το αρμόδιο όργανο του Ταμείου, μετά από την υποβολή αίτησης των ασφαλισμένων ή των νόμιμων πληρεξουσίων τους.
2. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ορίζονται από την υπ' αριθμό Α1/361/1986 (ΦΕΚ 845Β) απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της κυβέρνησης και Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και είναι τα εξής:
 - α) Για την απονομή σύνταξης λόγω γήρατος:
 - Βεβαίωση εργοδότη ή πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών και αποδοχών όπου απαιτείται.
 - Στοιχεία αποδεικτικά της άσκησης ή διακοπής του επαγγέλματος ή της ιδιότητας όπου απαιτούνται.
 - Ληξιαρχική πράξη γάμου εφόσον δεν προκύπτει από την ταυτότητα.

Ληξιαρχική πράξη γεννήσεως τέκνων, εφόσον δεν προκύπτει από την ταυτότητα.

Πιστοποιητικό σπουδών τέκνου.

Ασφαλιστικά βιβλιάρια ή άλλα ασφαλιστικά στοιχεία.

- β)** Για την απονομή σύνταξης λόγω αναπηρίας (από κοινή νόσο, εργατικό ατύχημα):

Γνωμάτευση αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής.

Τα ανωτέρω οριζόμενα για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

- γ)** Για την απονομή σύνταξης λόγω θανάτου ασφαλισμένου:

Βεβαίωση εργοδότη ή πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών και αποδοχών όπου απαιτείται.

Ληξιαρχική πράξη θανάτου.

Ληξιαρχική πράξη γάμου.

Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή πιστοποιητικό πρωτοδικείου ότι δεν λύθηκε ο γάμος.

Ληξιαρχική πράξη γεννήσεως τέκνων.

Πιστοποιητικό σπουδών τέκνου.

Ασφαλιστικά βιβλιάρια ή άλλα ασφαλιστικά στοιχεία.

- δ)** Για την απονομή σύνταξης λόγω θανάτου συνταξιούχου:

Ληξιαρχική πράξη θανάτου (και όσα εκ των ανωτέρω οριζόμενων στην περίπτωση γ' δεν έχουν προσκομισθεί). Σε όλες τις περιπτώσεις θανάτου που δικαιούχοι είναι τα παιδιά, οι εγγονοί, οι προγονοί, οι γονείς, απαιτούνται στοιχεία αποδεικτικά της κατά κύριο λόγο συντηρήσεως από τον θανόντα και της συννοικήσεως.

3. Το όργανο του Ταμείου που είναι αρμόδιο να αποφασίζει επί υποβληθείσας αιτήσεως, διατηρεί την ευχέρεια σε ορισμένες περιπτώσεις να ερευνά ελεύθερα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία της υπόθεσης, δικαιούμενο για την εξακρίβωση των πραγματικών στοιχείων να ενεργήσει για την απόδειξη αυτών εξέταση μαρτύρων, να προκαλέσει πραγματογνωμοσύνη, γνωμάτευση ιατρών, να ζητήσει το κατά περίπτωση αναγκαίο δικαιολογητικό για την απόδειξη της ιδιότητας ή του ισχυρισμού που επικαλείται ο ενδιαφερόμενος για να στηρίξει το αίτημά του αποφαινεται δε επί της αιτήσεως ελεύθερα και κατά συνείδηση σύμφωνα με το νόμο και το Καταστατικό του Ταμείου.

4. Εφόσον τα δικαιολογητικά που επισυνάπτονται στην αίτηση, είναι πλήρη, το αρμόδιο όργανο του Ταμείου υποχρεούται μέσα σε δύο (2) μήνες το αργότερο από την υποβολή της αίτησης, να εκδώσει την απόφασή του.

Αν η υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών πραγματοποιηθεί σε χρόνο μεταγενέστερο από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για την απονομή σύνταξης, η πιο πάνω προθεσμία αρχίζει από την υποβολή του τελευταίου δικαιολογητικού.

5. Για τη συνοπτική διαδικασία απονομής της σύνταξης ορίζουν τα Π.Δ. 258/1983 (ΦΕΚ 95Α) και Π.Δ.392/1985 (ΦΕΚ 136Α) όπως αναφέρεται στις επόμενες παραγράφους.
6. Το Ταμείο υποχρεούται το αργότερο μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, να εκδίδει τη συνταξιοδοτική απόφαση.
Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή για οποιοδήποτε λόγο η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης υποχρεούται στην έκδοση απόφασης για προσωρινή σύνταξη μέσα στην πιο πάνω προθεσμία εφόσον οι δικαιούχοι συγκεντρώνουν τις βασικές ελάχιστες προϋποθέσεις για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και έχουν υποβάλλει τα απαραίτητα δικαιολογητικά.
Για τη συνταξιοδότηση ασφαλισμένων λόγω αναπηρίας η προθεσμία των δύο μηνών αρχίζει από την κοινοποίηση στο Ταμείο ή την υποβολή σ' αυτό από τον ενδιαφερόμενο της οριστικής γνωμάτευσης της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής.
7. **α)** Για τις συνταξιοδοτικές περιπτώσεις που έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης αν το Ταμείο είναι ο τελευταίος φορέας υποχρεούται στην έκδοση απόφασης για προσωρινή σύνταξη μέσα στη δίμηνη προθεσμία εφόσον διαπιστώνει ότι από το συνολικό χρόνο ασφάλισης συγκεντρώνονται οι ελάχιστες βασικές προϋποθέσεις της νομοθεσίας του για συνταξιοδότηση.
Μέσα στην ίδια προθεσμία το Ταμείο ως τελευταίος φορέας απευθύνεται στον προηγούμενο ή τους προηγούμενους φορείς για τον καθορισμό του χρόνου ασφάλισης του προς συνταξιοδότηση ασφαλισμένου του.
Οι φορείς αυτοί υποχρεούνται να στείλουν τα στοιχεία που τους ζητούνται κάθε φορά μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία που περιήλθε σ' αυτούς το σχετικό έγγραφο.
- β)** Στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι ελάχιστες βασικές προϋποθέσεις για την απονομή προσωρινής σύνταξης από το Ταμείο ως τελευταίο φορέα παραπέμπεται η συνταξιοδοτική υπόθεση με βεβαιωμένο το χρόνο ασφάλισης στον προηγούμενο ή προηγούμενους φορείς, μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 6. Ο φορέας ή οι φορείς που παραπέμπεται η συνταξιοδοτική υπόθεση ενεργούν σύμφωνα με τη διάταξη του προηγούμενου εδαφίου.
Ως απαραίτητα δικαιολογητικά για την εφαρμογή της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού, που θα υποβάλλονται με αίτηση του ενδιαφερομένου για την απονομή προσωρινής σύνταξης, θεωρούνται εκείνα που αναφέρονται στην απόδειξη της ηλικίας, του ασφαλιστέου ελάχιστου χρόνου που απαιτείται για κάθε συνταξιοδοτική περίπτωση της διακοπής άσκησης επαγγέλματος ή της ιδιότητας με την οποία έχει υπαχθεί στην ασφάλιση ο ασφαλισμένος, όπου αυτό απαιτείται. Η αίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 6 αυτού του άρθρου θεωρείται ως αίτηση για την απονομή προσωρινής και οριστικής σύνταξης.

8. Όργανα αρμόδια για την έκδοση της απόφασης για προσωρινή σύνταξη είναι εκείνα που, είναι αρμόδια για την έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων. Η προσωρινή σύνταξη χορηγείται στους άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένους για όλο το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης.
- Μέσα σε έξι μήνες από την έκδοση της απόφασης για απονομή προσωρινής σύνταξης υποχρεούται το αρμόδιο όργανο του Ταμείου να εκδώσει την οριστική συνταξιοδοτική απόφαση, εφόσον έχουν υποβληθεί από τον ασφαλισμένο ή τους έμμεσα ασφαλισμένους και όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.
- Για τις συνταξιοδοτικές περιπτώσεις, που έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για τη διαδοχική ασφάλιση η προθεσμία των έξι μηνών αρχίζει από την ημερομηνία που θα περιέλθουν στο Ταμείο οι απαντήσεις των άλλων ασφαλιστικών οργανισμών.
- Σε περίπτωση που από υπαιτιότητα του ασφαλισμένου ή των έμμεσα ασφαλισμένων δεν υποβληθούν μέσα στην πιο πάνω προθεσμία και τα υπόλοιπα απαιτούμενα δικαιολογητικά, διακόπτεται η προσωρινή σύνταξη.
- Το ποσό της προσωρινής σύνταξης είναι ίσο με το κάθε φορά και κατά κατηγορία κατώτατο όριο σύνταξης, που χορηγεί το ταμείο, το οποίο σε περίπτωση απονομής μειωμένης σύνταξης μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό μείωσης που προβλέπεται για την κανονική σύνταξη.
- Η προσωρινή σύνταξη έμμεσων ασφαλισμένων χορηγείται κατά τα ποσοστά που προβλέπει η νομοθεσία του ταμείου για την απονομή οριστικής σύνταξης. Αν το ποσό της οριστικής σύνταξης είναι μικρότερο από το ποσό της προσωρινής σύνταξης, οι διαφορές που έχουν καταβληθεί επί πλέον συμψηφίζονται κατά την εκτέλεση της οριστικής απόφασης.

Άρθρο 69

Χρόνος και τρόπος καταβολής των συντάξεων

1. Οι συντάξεις καταβάλλονται μέσα στο τελευταίο δεκαήμερο του προηγούμενου μήνα.
2. Η πληρωμή ενεργείται με δίγραμμες επιταγές που εκδίδονται σε διαταγή των δικαιούχων ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο κρίνει με απόφαση του Δ.Σ. ότι εξυπηρετεί καλύτερα τους συνταξιούχους και τις υπηρεσίες του Ταμείου.
3. Οι δαπάνες πληρωμής των συντάξεων, βαρύνουν το Ταμείο.

Άρθρο 70

Έναρξη και λήξη του συνταξιοδοτικού δικαιώματος

1. Το δικαίωμα στη σύνταξη αρχίζει:
 - α) Για τη σύνταξη λόγω γήρατος, από την πρώτη του μήνα του επόμενου εκείνου που ο ασφαλισμένος αποχώρησε από την εργασία του.
 - β) Για τη σύνταξη λόγω αναπηρίας, από την ημέρα που ο ασφαλισμένος κρίθηκε ανάπηρος, σύμφωνα με τη γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής, και σταμάτησε να εργάζεται.
 - γ) Για τη σύνταξη λόγω θανάτου, αν ο θανών είναι ασφαλισμένος, από την ημέρα την επόμενη εκείνης που επήλθε ο θάνατος και αν ο θανών είναι συνταξιούχος από την πρώτη του μήνα του επόμενου εκείνου που επήλθε ο θάνατος.

2. Το δικαίωμα στη σύνταξη λήγει:
 - α) Για τη σύνταξη λόγω γήρατος, στο τέλος του μήνα που επήλθε ο θάνατος του συνταξιούχου.
 - β) Για τη σύνταξη λόγω αναπηρίας από την ημέρα την επόμενη εκείνης που έπαψαν να υπάρχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 51 και 52 ή στο τέλος του μήνα που επήλθε ο θάνατος του συνταξιούχου.
 - γ) Για τη σύνταξη της χήρας ή του χήρου στο τέλος του μήνα που η χήρα ή ο χήρος τέλεσε νέο γάμο ή σε περίπτωση θανάτου, στο τέλος του μήνα που επήλθε ο θάνατος.
 - δ) Για τη σύνταξη των τέκνων, εγγονών, προγονών και αδελφών, στο τέλος του μήνα που έπαψαν να υπάρχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 54 και 55 του παρόντος καταστατικού.
 - ε) Για τη σύνταξη των γονέων, στο τέλος του μήνα που επήλθε ο θάνατός τους.

Άρθρο 71 **Αφάνεια**

1. Η αφάνεια που έχει κηρυχθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση εξομοιώνεται με το θάνατο.
2. Η σύνταξη που απονέμεται στους δικαιούχους σε εφαρμογή της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου, καταβάλλεται από την ημερομηνία της υποβολής της σχετικής αίτησης στο δικαστήριο.
3. Αν παρουσιαστεί ο άφαντος, η σύνταξη των δικαιοδόχων διακόπτεται από την πρώτη του επόμενου της εμφάνισης μήνα.

Άρθρο 72 **Στερήσεις**

1. Στερείται ή εκπίπτει από το δικαίωμα στη σύνταξη αναπηρίας, γήρατος, θανάτου: α) ο ασφαλισμένος ο οποίος προκάλεσε με δόλιο τρόπο την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου και καταδικάστηκε για την πράξη του αμετάκλητα από το ποινικό δικαστήριο και β) όποιος καταδικάστηκε στην ποινή της ειρκτής και για όσο χρόνο εκτίει την ποινή του.
Και στις δυο πιο πάνω περιπτώσεις, το δικαίωμα στη σύνταξη μεταβιβάζεται στα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου που δικαιούνται σύνταξη, σύμφωνα με τα άρθρα 54 και 55 του καταστατικού, λόγω θανάτου.
2. Αυτός που προκάλεσε το θάνατο του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου που καταδικάστηκε για την πράξη του αυτή με αμετάκλητη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, στερείται ή εκπίπτει του δικαιώματος στη σύνταξη την οποία θα εδικαιούτο λόγω θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου.
Στην περίπτωση αυτή τη σύνταξη δικαιούνται οι υπόλοιποι δικαιούχοι που ορίζονται από τα άρθρα 54 και 55 του παρόντος καταστατικού.

Άρθρο 73

Αναστολή της σύνταξης των παλαιών ασφαλισμένων

1. Η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) Αν και εφόσον ο συνταξιούχος εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη του ενός έτους.
Εφόσον όμως υπάρχουν πρόσωπα τα οποία σε περίπτωση θανάτου του θα ελάμβαναν σύνταξη, τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται να λάβουν σύνταξη που θα ελάμβαναν σε περίπτωση θανάτου του συνταξιούχου.
 - β) Αν και για όσο χρονικό διάστημα ο συνταξιούχος λόγω αναπηρίας δεν πηγαίνει αδικαιολόγητα για εξέταση στην οικεία Υγειονομική Επιτροπή.
 - γ) Εάν και για όσο χρονικό διάστημα συνταξιούχος λόγω γήρατος ή αναπηρίας, αναλάβει οποιαδήποτε απασχόληση σε εργοδότη που αναφέρεται στο άρθρο 3 του παρόντος με οποιαδήποτε σύμβαση εργασίας ή έργου.
2. Ο συνταξιούχος ο οποίος αναλαμβάνει εργασία μετά τη συνταξιοδότησή του, δύναται, αντί της αναστολής της καταβολής της συντάξεως, να λαμβάνει σύνταξη μειωμένη κατά το ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο διπλάσιο της ασφαλιστικής εισφοράς που καταβάλλουν οι εν ενεργεία ασφαλισμένοι, οπότε όμως ο χρόνος της απασχόλησης αυτής δεν λαμβάνεται υπόψη για προσαύξηση της σύνταξης ή συνταξιοδότηση από άλλο φορέα.
Το ποσό κατά το οποίο καταβάλλεται μειωμένη η σύνταξη, προκύπτει από τον υπολογισμό της ανωτέρω εισφοράς στις αποδοχές που παίρνει ο συνταξιούχος για την απασχόλησή του, οι οποίες όμως δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να είναι κατώτερες εκείνων που προβλέπονται από τις συλλογικές συμβάσεις σύμφωνα με τα χρόνια υπηρεσίας που ελήφθησαν υπόψη για τη χορήγηση της

σύνταξης. Το εν λόγω ποσό οφείλεται και στην περίπτωση ακόμη που ο απασχολούμενος συνταξιούχος δε φαίνεται να λαμβάνει μισθό.

Ο συνταξιούχος μέσα σ' ένα μήνα από τη δημοσίευση του διατάγματος που θεσπίζει την παρούσα νέα ρύθμιση ή από την ημερομηνία που αναλάβει εργασία, οφείλει να γνωστοποιήσει την απασχόλησή του στο Ταμείο παρέχοντας κάθε πληροφορία περί αυτής και να δηλώσει αν επιθυμεί την αναστολή της συνταξιοδότησεως ή την καταβολή μειωμένης συντάξεως. Σε περίπτωση μη δηλώσεως της εργασίας ή της παροχής ανακριβών πληροφοριών εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 41 του Ν.2084/1992 (165 Α').

Τα ανωτέρω οριζόμενα δεν ισχύουν για τους συνταξιούχους του Κλάδου Ασφάλισης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, η σύνταξη των οποίων αναστέλλεται υποχρεωτικά σε περίπτωση επανακτήσεως των προϋποθέσεων ασφάλισής τους στον Κλάδο, ο δε χρόνος της αναστολής συνυπολογίζεται για τον επαναυπολογισμό της σύνταξης κατά την οριστική διακοπή της ασφάλισης.

Άρθρο 74

Αναστολή – Διακοπή και μείωση της σύνταξης των νέων ασφαλισμένων

1. Οι διατάξεις των επομένων παραγράφων εφαρμόζονται για όσους υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου από 1/1/1993 και στο εξής και δεν έχουν υπαχθεί μέχρι 31/12/1992 στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης.
2. Αν ο συνταξιούχος λόγω γήρατος, αναπηρίας, ή θανάτου του Ταμείου αναλάβει οποιαδήποτε απασχόληση, το ποσό της χορηγούμενης σύνταξης περιορίζεται κατά το 1/3, του υπολειπόμενου ποσού μη δυναμένου να είναι μικρότερου του κατώτατου ορίου.
3. Αν ο συνταξιούχος του Ταμείου λόγω αναπηρίας που αναλαμβάνει οποιαδήποτε απασχόληση, κερδίζει από την απασχόληση, ανάλογα και με το βαθμό της αναπηρίας του, περισσότερα από όσα κερδίζει υγιής απασχολούμενος, σύμφωνα με τους γενικούς όρους αμοιβής, διακόπτεται η σύνταξη του.
4. Για τον απασχολούμενο συνταξιούχο λόγω γήρατος ή αναπηρίας καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου, υπολογιζόμενες κατά τα ισχύοντα για τους λοιπούς ασφαλισμένους, οι οποίες βαρύνουν τον ασφαλισμένο και τον εργοδότη αντίστοιχα.

5. Σε περίπτωση απασχόλησης συνταξιούχου λόγω γήρατος χωρίς αναστολή της σύνταξης, ο αντίστοιχος χρόνος ασφάλισης δεν λαμβάνεται υπόψη για προσαύξηση της σύνταξης ή συνταξιοδότηση από άλλο φορέα.
Επί αναστολής της σύνταξης προσαυξάνεται η σύνταξη για το χρόνο απασχόλησης υπολογιζόμενης κατά τις σχετικές, για κάθε περίπτωση διατάξεις, ή θεμελιώνεται συνταξιοδοτικό δικαίωμα από άλλο φορέα.
6. Ο συνταξιούχος λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου πριν αναλάβει οποιαδήποτε εργασία, οφείλει να το δηλώσει στο Ταμείο παρέχοντας κάθε πληροφορία περί αυτής. Η παράλειψη της δηλώσεως ή η παροχή ανακριβών πληροφοριών συνεπάγεται αναστολή για το λόγο αυτό και μόνο της καταβολής της σύνταξής του για δώδεκα (12) μήνες, από τον επόμενο μήνα που έλαβε γνώση της απασχόλησής του το Ταμείο. (Άρθρο 41 Ν.2084/1992)
7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού παύουν να ισχύουν μετά την 5/1/2001 και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 76 του παρόντος καταστατικού.

Άρθρο 75

Επαναχορήγηση της σύνταξης παλαιών ασφαλισμένων

Ο συνταξιούχος του οποίου έχει ανασταλεί η σύνταξη γιατί ανέλαβε ασφαλιστέα εργασία μπορεί όταν διακόψει την εργασία να ζητήσει:

- α) Να υπολογιστεί η σύνταξή του από την αρχή με συνυπολογισμό και του χρόνου ασφάλισής του μετά την αναστολή
ή
- β) Να του καταβληθεί η σύνταξη που πήρε τον τελευταίο μήνα πριν από την αναστολή προσαυξημένη κατά το γινόμενο του συντάξιμου μισθού ο οποίος διαμορφώνεται από τις αποδοχές του χρόνου αναστολής, έστω και αν ο χρόνος αυτός είναι λιγότερος από 24 μήνες, επί τη διαφορά του ποσοστού που προκύπτει αν στον αρχικό ασφάλισης, προστεθεί και ο χρόνος ασφάλισης μετά την αναστολή.
ή
- γ) Να του καταβληθεί η σύνταξη που πήρε τον τελευταίο μήνα πριν την αναστολή, προσαυξημένη με όλες τις αυξήσεις που εδόθησαν στους συνταξιούχους κατά το χρόνο της αναστολής.

Άρθρο 76

Απασχόληση συνταξιούγων

1. Οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος ή θανάτου του Ταμείου που αναλαμβάνουν εργασία υπόκεινται στους εξής περιορισμούς: α) Για όσους δεν έχουν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας τους αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης. β) Μετά τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους το ποσό της σύνταξης ή του αθροίσματος των συντάξεων σε περίπτωση συρροής, που υπερβαίνει τις 250.000δρχ μηνιαίως, καταβάλλεται μειωμένο κατά 70%. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά 20% για κάθε τέκνο που είναι ανήλικο ή που σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και μέχρι τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία.
Ειδικότερα για τους δικαιούχους κατώτατων ορίων συντάξεων η σύνταξή τους περιορίζεται στο οργανικό ποσό, όπως αυτό προκύπτει από τα ασφαλιστικά δεδομένα, εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει οι άνδρες το 65^ο έτος και οι γυναίκες το 60ο έτος της ηλικίας τους.
2. Αν ο συνταξιούχος αναπηρίας, που αναλαμβάνει εργασία, κερδίζει από αυτήν, ανάλογα με το βαθμό της αναπηρίας του περισσότερο από όσα κερδίζει υγιής απασχολούμενος, σύμφωνα με τους γενικούς όρους αμοιβής, διακόπτεται η σύνταξη.
3. Για τον απασχολούμενο συνταξιούχο καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις για τους λοιπούς ασφαλισμένους εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου, οι οποίες βαρύνουν τον εργοδότη και τον ασφαλισμένο αντίστοιχα.
4. Σε περίπτωση απασχόλησης συνταξιούχου λόγω γήρατος ή θανάτου, χωρίς αναστολή της σύνταξης, ο αντίστοιχος χρόνος ασφάλισης δεν λαμβάνεται υπόψη για την προσαύξηση της σύνταξης ή για τη θεμελίωση νέου συνταξιοδοτικού δικαιώματος από άλλο φορέα.
Ο συνταξιούχος δικαιούται να ζητήσει και ο ίδιος την αναστολή της συντάξεως. Με την αναστολή της συντάξεως ο χρόνος απασχόλησης λαμβάνεται υπόψη τόσο για θεμελίωση νέου συνταξιοδοτικού δικαιώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 47 του Ν.2084/1992, όσο και για την προσαύξηση της σύνταξης της οποίας η καταβολή έχει ανασταλεί. Ο υπολογισμός για την προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης σύνταξης γίνεται με ποσοστό 1,714% επί του ποσού που έχουν καταβληθεί εισφορές, το οποίο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο του 25πλάσιου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη για κάθε έτος συντάξιμης υπηρεσίας ή 300 ημέρες εργασίας, που θα πραγματοποιηθούν μετά την αναστολή της σύνταξης.
5. Οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου υποχρεούνται, πριν αναλάβουν εργασία, που υπάγεται στην ασφάλιση φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, να δηλώσουν τούτο στο φορέα ή στους φορείς κύριας ασφάλισης από τους οποίους συνταξιοδοτούνται.
Παράλειψη της δηλώσεως συνεπάγεται καταλογισμό σε βάρος του συνταξιούχου του ποσού των συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα

της εργασίας του με πρόστιμο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που δεν μπορεί να υπερβαίνει το νόμιμο τόκο υπερημερίας.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν έχουν εφαρμογή:
- α) στον επιζώντα των συζύγων,
 - β) στους αυτοτελώς απασχολούμενους, οι οποίοι όμως υποχρεούνται να καταβάλλουν τις προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις εισφορές προσαυξημένες κατά 40%
 - γ) στους συνταξιούχους του Ο.Γ.Α.,
 - δ) στους πολύτεκνους των οποίων το ένα τουλάχιστον τέκνο είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και μέχρι τη συμπλήρωση του 24^{ου} ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία,
 - ε) στις εξ ιδίου δικαιώματος πολεμικές συντάξεις, στις συντάξεις που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις των νόμων 1897/1990 και 1977/1991 και στ) στα πρόσωπα για τα οποία ισχύουν οι διατάξεις των Καν. (Ε.Ο.Κ.) 1408/71 και 574/72, καθώς και των διμερών συμβάσεων κοινωνικής ασφάλειας.

Η προσαύξηση της περ. β' αποδίδεται στο ΛΑΦΚΑ.

7. Για όσους έχουν καταστεί συνταξιούχοι ή έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού και έχουν ηλικία μικρότερη των 55 ετών, έχει εφαρμογή η διάταξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως, ορίζονται το ύψος των προστίμων που θα καταβάλλουν οι ασφαλισμένοι, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5 του παρόντος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εφαρμογή της διάταξης, ο χρόνος και ο τρόπος απόδοσης στο ΛΑΦΚΑ της περίπτωσης β' της παραγράφου 6 του παρόντος, η διαδικασία ελέγχου, ο τρόπος καταλογισμού και είσπραξης των συντάξεων, η σειρά μείωσης στην περίπτωση που καταβάλλονται συντάξεις από περισσότερους του ενός Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, ο τρόπος επιμερισμού της μείωσης αυτής καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος. Για τη διαπίστωση της απασχόλησης των συνταξιούχων η Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και οι αρμόδιοι ασφαλιστικοί οργανισμοί δύνανται να λαμβάνουν γνώση από το Κ.Ε.Π.Υ.Ο. των απαραίτητων για την εφαρμογή του παρόντος στοιχείων.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναπροσαρμόζεται το ποσό των 250.000 δρχ της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

9. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα καταργείται, εκτός των διατάξεων του εδαφίου α' της παραγράφου 14 του άρθρου 8 του Ν.2592/1998

και αυτών που προβλέπουν διακοπή ή αναστολή της καταβολής της σύνταξης σε περίπτωση απασχόλησης του συνταξιούχου σε εργασία υπαγόμενη στην ασφάλιση του φορέα από τον οποίο συνταξιοδοτείται.

10. Η ισχύς των διατάξεων του άρθρου αυτού αρχίζει δύο (2) χρόνια από τη δημοσίευση του νόμου 2676/1999 (ΦΕΚ 1Α/5/1/1999) (Άρθρο 63 Ν.2676/1999)

Άρθρο 77 **Παραγραφή**

1. Το δικαίωμα στη σύνταξη είναι απαράγραπτο (Άρθρο 31 παράγραφος 1 Ν.1027/1980)
2. Συντάξεις, που δεν έχουν εισπραχθεί μέσα σε προθεσμία ενός έτους που αρχίζει από την ημέρα που έγιναν απαιτητές, παραγράφονται.
3. Σε καμία περίπτωση δεν χορηγείται σύνταξη αναδρομικά για χρόνο μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών από την ημέρα που υποβλήθηκε στο ταμείο η αίτηση για την απονομή της σύνταξης.
4. Οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα εφαρμόζονται ανάλογα και για τις παραγράφες και τις προθεσμίες του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 78 **Εκχώρηση – Κατάσχεση – Συμψηφισμός**

1. Οι συντάξεις που χορηγεί το Ταμείο, δεν εκχωρούνται ούτε κατάσχονται.
2. Εξαιρετικά, επιτρέπεται η κατάσχεση μέχρι του 1/4 του ποσού της σύνταξης λόγω διατροφής συζύγου κατιόντων ή ανιόντων. (Άρθρο μόνο παράγραφοι 1 και 2 Ν.Δ. 91/1969)
3. Συμψηφισμός σε δόσεις με τις συντάξεις που χορηγεί το Ταμείο, επιτρέπεται μόνο για την απόσβεση οφειλής των δικαιούχων προς το Ταμείο. Ο συμψηφισμός συνεχίζεται και όταν πρόκειται για παροχές προς τους δικαιούχους των συνταξιούχων.
Ο συμψηφισμός για τον ανωτέρω λόγο γίνεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Ταμείου και το ποσό της κάθε δόσης δεν μπορεί να υπερβεί το 1/4 του ποσού της χορηγούμενης σύνταξης.

4. Επιτρέπεται η κατάσχεση μέχρι του 1/4 του ποσού της σύνταξης για χρέη προς το Δημόσιο (Άρθρο 31 ΚΕΔΕ Ν.Δ. 356/1974)

Άρθρο 79

Μεταβίβαση απαιτήσεων στην περίπτωση θανάτου δικαιούχου

1. Η αξίωση για απαιτητές παροχές που δεν εισπράχθηκαν από το δικαιούχο λόγω του θανάτου του, μεταβιβάζεται αυτοδικαίως από το θάνατό του κατά σειρά στη σύζυγο (ή τον σύζυγο), στα παιδιά, στους γονείς ή στους αδελφούς.
2. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν δικαιοδόχοι των πιο πάνω κατηγοριών, η απαίτηση διαγράφεται υπέρ του Ταμείου.

Άρθρο 80

Υποχρεώσεις συνταξιούχων

1. Κάθε συνταξιούχος υποχρεούται να γνωστοποιεί στο Ταμείο αμέσως, κάθε μεταβολή που επέρχεται στην προσωπική και οικογενειακή του κατάσταση λόγω γάμου, ενηλικίωσης τέκνου, θανάτου κλπ. η οποία επιφέρει μείωση ή διακοπή της χορηγούμενης σύνταξης.
2. Όποιος δεν γνωστοποιεί έγκαιρα τη μεταβολή αυτή, είναι δυνατό να στερηθεί τη σύνταξή του για ένα τρίμηνο με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου και υποχρεούται να επιστρέψει τα ποσά που έλαβε επιπλέον αχρεωστήτως.